Nagyvárad, 1896. II. évfolyam 58. szám. Vasárnap, márczius 8.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 » 50 »
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva.
Egész évre . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . 2 » 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével,

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Apácza-utca 3. sz.**

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Az igazságügyi tárcza.

Azon sovány tárczáknak egyikét tárgyalja e napokban a képviselőház, amelyekkel oly mostohán bánik a különben milliókkal könnyelmüen dobálózó kormány. 16 és fél millióval emelik az anyanyira megterhelt országnak kiadásait, és e rengeteg összegből az igazságszolgáltatás emelésére nem jut több 300,000 frtnál, az egésznek alig $^1/_{55}$ része. Nem csuda, hogy igazságszolgáltatásunk olyan arányban áll a tökéletesség állapotához, mint 1 az 55-höz.

Ezt a 300,000 frtot sem azért szánták az igazságszolgáltatás magasztos ügyének oltárára, mintha valami nagy alkotást akarnának létrehozni. Nem uj alkotásról, csak az igazságszolgáltatás szerény épületének némi javitgatásáról, tatarozásáról van itt szó.

Az egyes tételek csaknem az utolsó számig egyeznek a mult évi költségvetéssel. Egy-két százzal, legfeljebb egy-két ezerrel több van itt-ott felvéve, mert néhány embert előléptettek, magasabb fizetési osztályba helyeztek át, vagy mivel néhány város ételmes képviselőjének sikerült kivinni, hogy magasabb lakbérosztályba sorozta az illető várost a miniszterlanács. Debreczen, Szegszárd, Torda, Déva, Rimaszombat, Székelyudvarhely, Aranyos-Maróth, Gödöllő, Kapuvár, Nagybánya, Érsekujvár és Zenta ezek a szerencsés városok. Debreczen most a III. osztályból a II-ba lépett, — a lakbér tekintetében sokkal drágább Nagyvárad még mindig a IV. osztályban foglal helyet, egy rangban Mucsával és Görömbölylyel. És ennek a következménye az, hogy p. egy budapesti albiró kap 400 frt lakpénzt, egy debreczeni 280 frtot, egy nagyváradi 240 frtot és egy tenkei 200 frtot. Tessék most összehasonlitani e két utóbbi helyzetét. Nagyváradon két szobás lakás 250 frt, Tenkén 120 forintért egész házat vehet ki.

Nagyobb eltérés a tavalyi költségvetés adataiból csak 2—3 helyen fordul elő; legnagyobb, majdnem 300,000 frtnyi, a kir. törvényszékek és járásbiróságok tételénél. Ennek oka pedig a következőkben rejlik: 20 biró táblabirói jelleget fog kapni, 23 magasabb fizetési osztályba lép és ezenkivül 10 jegyzői, 80 irnoki és 25 hivatalszolgai uj állást rendszeresit a miniszter; természetesen ennek megfelelőleg emelkednek a dologi kiadások is. Más alkalommal kifejtettük már, hogy a miniszter e szándékát csak helyeselni tudjuk, de a személyszaporitást szeretnők a birói karra is kiterjeszteni, bárha nagyobb áldozatba kerülne is.

A módfelett sovány bevételi tételek közül csak kettőre van megjegyzésünk. Egyik a rabmunkák jövedelmére, másik a büntetéspénzekre vonatkozik.

Iparos-és munkáskörök sokszor állást foglaltak már a rabmunkák ellen, melyek nem csekély konkurrenciát csinálnak a keze munkája után elő kis iparosnak. Hogy ez a verseny nem jelentéktelen, mutatja az a körülmény a két héttel ezelőtt megnyilt angol parlamentben a trónbeszéd törvényt igért a fegyencz munkák behozatala ellen. Nem szándékunk ezuttal érdemlegesen szólni e kérdéshez, csak a költségvetés realitása szempontjából érintjük azt. A miniszter konstatálja, hogy a rabmunka jövedelem maximuma eddig 59,000 frtot tett ki s ennek daczára 73,600 frtra irányozza elő ezt a jövedelmet. Indokolása e kétes jövedelmi többletnek nagyon szomoru. Mig az előző években — mondja a miniszter a letartóztatottak száma évről évre csökkent, addig az utolsó években ez többé nem észlelhető. Szomoru és elitélendő dolog, hogy a miniszter a polgárok gonoszságára spekulál abban a reményben, hogy a millenniumi általános öröm alkalmából szaporodni fog a rabok száma.

Hasonló természetü az a 30,000 frtnyi bevételi többlet is, melyet a büntetés pénzekből vár a miniszter. Miután a Csáky-rendelet megszünt s ennek következtében a lelkészek birságolása is véget ért, nincs más hátra, mint hogy az anyakönyvvezetőkön behajtandó büntetéspénzek nyujtsanak alapot a miniszter ebbeli reménykedésének. Ha az anyakönyvi felügyelők teljesitik kötelességüket, lesz is bőséges aratása a kincstárnak. Akárhánynak a fizetése sem lenne elég a birságok leróvására.

A beruházások, igazságügyi épitkezések között több van, ami figyelmünkre érdemes. A budapesti igazságügyi palota, mely a millenniumi épitkezések egyik dísze lesz, általános helyesléssel találkozik. Valóban ideje is, hogy az ország első igazságszolgáltatási foruma illő elhelyezést nyerjen, méltó otthont találjon.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az arany.

Irta: **Tolstoj Leo gróf.**

Hajdanában élt Jeruzsálem mellett két testvér, az idősbet Afanaszijnak, a fiatalabbat pedig Joannak hivták. Lakásuk egy hegyen volt, a város mellett és abból éltek, a mit az emberek nekik adtak. Nappal dolgoztak, de nem maguk, hanem a szegények számára. Segitettek az embereknek, kik a nehéz munka sulya alatt izzadtak és elváltak tőlük a nélkül, hogy bért fogadtak volna el. Vigasztalták az özvegyeket és árvákat. Igy egymástól különváltan eltöltötték az egész hetet és csak minden szombat este találkoztak és együtt töltötték el a vasárnapot imádkozással és beszélgetéssel.

És lejött hozzájuk az Isten angyala és megáldotta őket.

Hétfőn reggel ismét elváltak és elindultak ellenkező irányban, az egyik jobbra, a másik balra.

Igy élt a két testvér számos éven át és minden héten eljött az Isten angyala és megáldotta őket.

Egy hétfői napon, midőn ismét elindultak munkájukra, Afanaszij nagyon bánkódott a felett, hogy el kell válnia testvérétől ugy, hogy megállt az uton és visszanézett az öcsese után. Joann is megállott és kezét szemei fölé tartva figyelmesen egy helyre nézett.

Ezután közeledett ezen hely felé, de egyszerre felugrott és hegyen-völgyön át futott, mintha valamilyen vadállat volna nyomában.

Afanaszij nagyon csodálkozott e fölött és elment e helyre, hogy megtudja, mi okozta öcscsének e nagy félelmét. A mikor e helyhez közeledett, látott valamit a napfényben csillogni. Odament és látja, hogy a fűben egy nagy rakás arany fekszik, akár csak vederrel öntötték volna oda.

Vajjon mi ijesztette meg annyira Joannt és miért futott el innen? Gondolta magában Afanaszij. Az arany nem rejt bünt magában. A bün az emberben van. Az aranynyal ugyan lehet rosszat cselekedni, de jót is lehet tenni — hány árvát és özvegyet lehet vele ellátni, hány meztelennek ruhát adni, hány szegényt és beteget lehet vele megsegiteni!

Igaz, most is szolgálunk az embereknek, de munkánknak csekély az értéke, mert erőnk gyönge, de az aranynyal sokkal jobban szolgálhatnánk az embereknek.

Afanaszij szerette volna elmondani mindezt öcscsének, de Joann már messze volt tőle, ugy hogy Afanaszij hangja már nem hallatszott el hozzá és olyannak látszott a távolban, mint egy kis bogár.

Afanaszij levetette felső ruháját és megtöltötte aranynyal annyira, a mennyire csak lehetett, felvette vállára és bevitte a városba. Bement egy koresmába, átadta a koresmárosnak az aranyat és visszament, hogy a többit is elhozza. Midőn már megvolt az egész kincs, elkezdett telkeket, köveket és épitő fát vásárolni és felfogadott munkásokat. Három házat akart épiteni. Egyet az özvegyek és árvák, — egyet a betegek és egyet a zarándokok és koldusok számára.

Talált pedig három istenfélő agg embert. Az egyikre bizta a kórház, a másikra az árvaház, a harmadikra pedig a szegények házának felügyeletét.

Maradt még neki három ezer aranya, ebből mindegyik öreg embernek ezret adott, hogy segitsenek a szegényeknek. Csakhamar megtelt a három ház és lakói dicsérték Afanaszijt mindenért, a mit tett.

Oly nagy volt az öröme a felett, hogy nem akarta többé elhagyni a várost. De mivel nagyon szerette öcscsét, még is csak elbucsuzott és elment. Egyetlenegy aranyat sem tartott meg a maga számára és ugyanazon ruhában távozott, amelyben a városba jött.

Amidőn ismét a hegyfelé közeledett, az jutott eszébe, hogy öcscse talán nem jól gondolta meg a dolgot, hogy elfordult az aranytól és elfutott — vajjon nem cselekedett-e ő jobban?

Midőn igy elgondolkodott, egyszerre csak az ut szélén látja az angyalt, mely őt és öcscsét ezelőtt mindig megáldotta, de az angyal most komor tekintettel nézett reá. Mozdulatlanul ott állott Afanaszij és kérdé:

— Miért uram?

Az angyal megnyitá száját és mondá:

— Távozz innen, nem vagy méltó, hogy

A külföld nagyobb városaiban a yustizpalais mindenütt a legszebb monumentális épületek között foglal helyet. Nálunk hiába kereste az idegen.

A mária-nostrai női fegyház kibővitése és az irgalmas nénék vezetésére való bizása minden dicséretre méltó intézkedés. Azon szerencsétlen teremtményeknek, kiket egy meggondolatlan cselekedet e házba vezetett, meg van legalább könnyitve az erkölcsi javulás nehéz utja.

A főváros határában, a kereszturi dűlőn épülő gyüjtő-fogházról csak azért teszünk említést, mert gyanus hirek keringenek róla. Az épitéssel megbizott czég állitólag 24 frtot kap a téglának ezréért, használ pedig az épitéshez 16 frtos téglát. Miután több millió tégláról van szó, az igy szerzett nyereség 100,000 frton felül rug. Nincs módunkban betekinteni az épitkezési számadásokba. Nem is akarunk gyanusitani vagy sértegetni senkit. De a fentebbi adatot szükségesnek tartottuk közölni, mert az ország pénzéről van szó. A vizsgálat mindkét félnek érdekében állana, akár van valami igaz e hirben, akár nincs.

Különben ugy folynak nálunk az állami épitkezések, hogy ilyenféle visszaélés nagyon könnyen történhetik. Igazán csudálatos, hogy a mult panamás hetekben egy épitkezési panama ki nem ütött.

Igazságügyi épitkezésekről lévén szó érdekesnek tartjuk közölni, amit a miniszter a nagyváradi igazságügyi palotáról ir az indokolásban: »Nagy-Váradon a törvénykezési épület felépitése — miután a szükséges telek megszerzése iránt az alku már létrejött — rövid idő alatt a megvalósulás stádiumába lép.« Költség azonban nincs felvéve rá egy krajczár sem. Ugy látszik ezt is abból a kölcsönből akarja fedezni a miniszter, amit a költségvetés keretén kivül akar felvenni. Csupa lokál-patriotizmusból is szeretnők, ha a mi igazságügyi palotánk még az idén elkészülne, de az ilyen féle utólagos kölcsönöknek nem vagyunk barátai, mert az veszélyezteti az államháztartás pénzügyi mérlegét és kijátsza a parlament ellenőrzési jogát.

Az igazságügyi tárcza költségvetése arról győz meg bennünket, hogy a miniszternek nincs érzéke nagyobb alkotások iránt. Másrészről pedig bizonysága annak, hogy a mi államférfiaink ott takarékoskodnak és garasoskodnak, ahol legkevésbé volna szabad, ahol a nemzet legfőbb érdekeiről van szó. Igazságügynél, oktatásügynél hivatkoznak a korlátolt pénzügyi viszonyokra, máskor pedig könnyedén szavaztatják meg a milliókat.

A főpapok hagyatékàt rendező bizottság.

A királyi adományozásból egyházi javadalmat élvező római és görög katholikus főpapok elhalálozása után a javadalmi törzsvagyon elkülönitése, valamint a hagyatékok rendezése fölött véghatározási joggal felruházott és a vallás- és közoktatásügyi miniszter elnöklete alatt müködő vegyes bizottság tagjaivá az 1896-ik évre az igazságügyi miniszter a vezetése alatt álló miniszterium részéről Rhorer László miniszteri tanácsost, a királyi Kuria részéről pedig Sütteő Rudolf és Németh Lajos kuriai birákat, a pénzügyminiszter a vezetése alatt álló miniszterium részéről Bakonyi Géza osztálytanácsost, a vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig Tost Gyula miniszteri tanácsos, közalapitványi királyi ügyigazgatót nevezte ki.

A liberális párt bomlása.

A képviselőház tegnapi ülésében olyan eset történt, mely a liberalis párt történetében párját ritkitja és feltünteti azon zilált viszonyokat, melyeknek hatása alatt a liberális rendszer a vége felé közeledik.

A kormánypárt husz tagja Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter ellen szavazott. Ugyanis Rozenberg Gyula képviselő határozati javaslatot nyujtott be, hogy a megyei tisztviselők is részesüljenek oly kedvezményekben a vasuti jegyeknél, mint az állami hivatalnokok. Dániel megigérte, hogy figyelembe fogja venni e javaslatokat és kéri Rozenberget, hogy vonja vissza. Ezzel szemben Földváry Miklós és Bessenyei Ferencz nyiltan a javaslat védelmére keltek, a liberalis párt husz tagja pedig a javaslat mellett harczolt ugy, hogy a kormány csak az ellenzék lovagiasságának köszönheti, hogy ez ügy komolyabb következményekkel nem járt. Jellemző e képviselők eljárása, mert ezek annak idején, midőn a kiegyezési javaslatokat tárgyaltak, ezek ellen szavaztak, mig most, midőn egyéni érdekekről van szó és Dánielt kiakarják buktatni, egy aránylag jelentéktelen javaslat mellett foglalnak állást.

A »Germania« a millenniumról.

A »Germania« a német birodalmi centrum párt lap a millenniumról a következőket irja:

»A magyar millenniumi ünnep tulajdonképpen a szabadkőmüvesek ünnepe is lesz, a mi a magyar viszonyokra jellemző. Májusban költözködik Magyarország simbolikus nagypáholya ujjonnan épült palotájába a Podmaniczky-utcába Pesten és juniusban lesz a felavatási ünnepély, a melyre meghivták Magyarország és az egész világ szabadkőmüveseit, a kik ott nagyszámmal meg is fognak jelenni. Mindenünnen jelentettek be küldöttségeket, még Ausztráliából is. Az egyik kormánypárti lap irja; »A millennium ünnepségek sikerét bizonyára növelni fogja azon körülmény, hogy a vendégek sokasága látogatja meg a magyar szabadkőmüveseket. A magyar szabadkőmüvesek különben nagy tevékenységet fejtenek ki a millenniumi ünnep érdekében. Tudtára adják a külföldnek részletesen az ünnepségek programmját és a millennium jelentőségét. Néhány páholy kezdeményezése folytán a budapesti szabadkőmüvesek bizottságot alkotnak, mely a kiállitás tartama alatt állandó lesz.« A szabadkőmüvesek a millenniumot győzelmüknek tekintik. A szabadkőmüvesség igája alá hajtotta az államot, mely ezer éven át keresztény volt. Kinek kedve van, a szabadkőmüvesek dicsőitéséhez hozzájárulni, az utazzék a nyáron Pestre. «

öcséddel élj. Öcséd futása többet ér, mint összes tetteid, melyeket az aranynyal végbe vittél.

Afanaszij megemlitette, hány szegénynek és zarándoknak adott ételt és hány árvát ápolt. De az angyal igy felelt:

— Ugyanazon ördög, ki odatette az aranyat, tanitott téged e szavakra is, melyeket most mondottál,

Afanaszij mellét verte és belátta, hogy tetteit nem Istenért vitte végbe és sirt és bánkódott a felett.

Ekkor az angyal elment az utból, a melyen Joann állott és várta bátyját.

Ezen idő óta Afanaszij nem jött már többé kisértetbe, ha az ördög, ki az aranyat odaönté, vele incselkedett és belátta, hogy az ember csak mukával szolgálhat az Istennek és embertársainak.

A testvérek azóta ismét együtt élnek, mint azelőtt.

Jó barátnők.

Ott ül zongorája előtt a szép szőke, fiatal asszony: Medgyesy Elvira, olyan bus-fájdalmas érzéssel játsza Beleznay e kedves dalát:

»Két lánya volt a falunak két virága.
Mind a kettő úgy vágyott a boldogságra.
Az egyiket elkisérték esküvőre.
A másikat szép csendesen kivitték a temetőbe.«

Mikor az utolsó akkordot is lejátszotta, lehanyatlottak karjai, nefelejts kék szeméből csak ugy peregtek a könnyek halovány arczára.

Szőke fürtös fejét ráhajtotta zongorájára, s felujultak szivében fájó emlékei, elmerengett eltünt boldogságán, az elmult szép napokon. . . .

* * *

A nagy alföld egyik kis városának büszkeségét képezte néhány év előtt két szép viruló lányka: a szőke Medgyesy Elvira és a barna Kereskényi Ella. Olyan volt mind a kettő, mint a feslő rózsabimbó.

Elválhatatlan jó barátnék voltak, nem volt titkuk egymás előtt, ismerték egymás örömét, buját-baját.

A kis város csendjét egy nap szokatlan dolog zavarta meg. A munkás zavargások megakadályozása végett bizonytalan időre egy század huszárságot szállásoltak oda, melynek parancsnoka gróf Sebeséri Balázs főhadnagy volt egy délczeg csinos barna fiu.

A kis város intelligentiája mindössze néhány családból állott. A nagyvárosi élvezetekhez szokott tisztek ezeknek szerény, de barátságos körére voltak utalva hacsak agyon nem akarták magukat unni.

A férfiak gyülhelye, kaszinó nem lévén, minden vacsora előtt a Medgyesiék patikája volt. Idejöttek a tisztek is és járta a hagyományos tarokk.

Igy ismerkedett meg Sebeséri a két fiatal leánynyal. és gyakran találkozván velük oly jól érezte magát társaságukban, hogy később már nem is ment a férfiak közé.

A patikusék udvarát öreg, lombos fák árnyékozták be. Ezek között volt egy vadszőlővel sürün befuttatott lugas.

Ez volt kedves helye a két leánynak. Ha Ella meglátogatta barátnéját, ami gyakran megtörtént, ott szoktak ülni olvasással, munkával elfoglalva.

Ide jött a főhadnagy is, s itt beszélgettek nevetgéltek, mig az esteli harangszó meg nem adta a jelt, hogy kiki hazatérjen.

A főhadnagy állandó udvarlója és mulattatója volt a két leánynak. Már több hónapja volt itt tartózkodásuknak, midőn éles figyelme észre vette, hogy a két lányka iránta nagyon is érdeklődik. Észrevette, hogy a gyakori együttlét mindkettőt oda terelte, hol az érzelmek és vágyak életrekelnek, — Önmagának azonban nem vethetett szemére semmit, mint ha talán szándékosan akarta volna ezt elérni.

Elvira, mint elevenebb természetü gyakrabban elárulta magát, s csak a maga érzelmeivel levén elfoglalva, nem vette észre, hogy Ella is vonzalommal viseltetik a főhadnagy iránt.

Ella azonban zárkózottabb kedélyü volt, vigyázott érzelmére. Ő észrevette, hogy barátnéja szereti Sebesérit. Barátnőjét végtelenül szerette, azért nem akarta őt megszomoritani azzal, hogy elárulja, hogy szerelmüknek közös tárgya van.

A hányszor csak hárman együtt voltak, mindég erős önuralommal viselte magát, kezében tartotta szivét. — Pedig talán jobban szerette a főhadnagyot, mint Elvira, kinek sejtelme sem volt arról az eltitkolt fájdalomról, mely barátnője szivében honolt.

Ahhoz nem volt ereje, hogy elmaradjon rendes együttlétükről, pedig kinos teher volt

Az ország koronája.

Politikai körökben nagy feltünést keltett az a hir, hogy ő felsége a király a millenniumi országgyülési ülésen két e czélra megbizandó férfiu, névszerint Eszterházy Pál herczeg és Tisza Kálmán által fogja képviseltetni magát. Ezek az urak, mint beszélték, a koronát kisérő körmenetben is, mint a király képviselői vennének részt s megbizatásuk királyi kézirat által történnék.

E hirre vonatkozólag, legalább ezen alakjában, megjött a czáfolat. Egy kormánylap ma reggel s Bánffy miniszterelnök a millenniáris albizottság esti ülésében kijelentette, hogy csupán az eddigi osztrák megbizottaknak, kik eddig az udvar részéről a korona kivételénél és visszahelyezésénél, valamint a koronát tartalmazó láda lepecsételésénél müködtek közre, magyarok által leendő helyettesitéséről van szó s e czélból és erre a funkczióra szándékozik a kormány magyarokat javaslatba hozni ő felségénél.

E czáfolat azonban ebben a formában nem teljesen megnyugtató. Ha tényleg csak arról van szó, hogy a megbizandó urak ezt a funkcziót végezzék, semmi szavunk ellene, de a két magyar urnak kijelölésében kerüljön mindent, a mi visszatetszést szülhetne. De ha ez a terv jelenlegi alakjában csupán azért hozatott volna félhivatalosan és a miniszterelnök kijelentésében nyilvánosságra, hogy elleplezze a valódi czélzatot s csakugyan a király személyének képviseltetéséről volna szó a körmenetben és a diszülésen, még pedig Tisza Kálmán által: előre megmondhatjuk, hogy ez oly reszenzust fog kelteni országszerte, melyet felidézni amaz ünnepélyes alkalommal nem szabad. Már pedig, ha az fog történni, hogy a javaslatba hozottak udvari fogaton a koronát vivő diszkocsi után mennek s jelen vannak a diszülésen, az tényleg a király személyének képviselete lesz ezen ünnepélynél, bármiként fognak iparkodni letagadni azt.

A magyar szent koronának a millenniumi ünnepségekben való szereplésének tárgyalása közben különben a hirlapokban is olyas nyilatkozat fordult elő, mintha a régiségi vizsgálatokat Fehér Ipoly — a jelenlegi pannonhalmi főapát — végezte volna azon, aki tudvalevőleg nem archaelogus, hanem természettudós.

Helyreigazitásul közöljük, hogy ezen vizsgálatot Ipolyi Arnold elnöklete alatt az akadémia öt tagu bizottsága teljesitette. Nem lesz érdektelen a magyar sz. korona akkori kivételéről a bizottság elnöke, a volt váradi püspök utolsó müvéből e rövid közlés, mely a kérdésben illetékes tájékoztatást nyujt s a magyar sz. korona iránti nagy kegyeletről tanuskodik.

Az akadémia kiadásában megjelent nagyszerü illustrált diszmű: »A magyar szent korona és a koronázási jelvények története és müleirása« előszavában irja a nagynevü szerző:

»Az Akadémia a magas kormány utján kieszközölte Ő cs. és Apostoli királyi Felségének, valamint az ország törvényhozásának engedélyét, hogy szakbizottsága a szent korona s a többi koronázási jelvények vizsgálatában s fölvételében eljárhasson.

E bizottság tagjaiul Ipolyi Arnold akadémiai igazgatósági és rendes tag elnöklete alatt Pulszky Ferencz tiszteleti tag, Henszlmann Imre rendes tag, Fraknói Vilmos rendes tag és Pulszky Károly az akadémia archeológiai bizottságának tagja s az »Archeologiai Értesitő« szerkesztője*) választattak.

Az engedélyezett vizsgálatra kitüzött napon, 1880. évi május hó 9-én, 10 órakor délelőtt az Ő Felsége által meghatalmazott és személyét képviselő biztosok, az ország primása, az ország-zászlósok, a koronaőrök és miniszterek, valamint az ország törvényhozásának a főrendi- és képviselőháznak küldöttsége. (A főrendiház részéről megválasztattak: Krnesz Krizosztom pannonhalmi főapát, gróf Cziráky János kir. főpohárnokmester, gróf Esterházy Kálmán Kolozsmegye főispánja, gróf Berthold Rikárd, gróf Berényi Ferencz, id. báró Földváry Lajos. A képviselőház részéről gróf Bánffy Béla, Molnár Aladár, báró Orbán Balázs, Péchy Jenő, Szitányi Bernát, Kussevich Szvetozár. L. a. főrendiház jkvét 1880. május 7-én tartott üléséről, és a képviselőház naplóját XIII., 258, 1880. május 7-iki üléséről.) több udvari méltóság s a nevezett akadémiai bizottság jelenlétében a szent korona és koronázási jelvények szekrénye az őrizet helyéről a királyi palota közleső termeibe vitetett át; hol a pecsétek a ládáról levétetvén a zárat felnyitották s a szent korona a többi jelvényekkel kivétetett. Az ország primása által felmutatott szent koronát a közelállók kegyeletes csókkal illették.

A küldöttségek távoztával a bizottság azonnal feladata teljesitéséhez fogott, a koronaőrök s a koronaőrök tisztjei egyikének állandó jelenlétében, mig a termek ajtai előtt a koronaőrség vitézei álltak őrt.

— — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — —

Déltájban Ő cs. és apostoli királyi Felsége legmagasabb személyében is megjelenvén főudvarmestere és főhadsegéde kiséretében, megtekinteni méltóztatott a munkálatot, hogy annak eredményéről, ugymond, tudomást szerezve, a szent koronát életében még egyszer láthassa. Utána hasonlóan megtekinté *Rezső* koronaörökös ő cs. és kir. Fensége, kit József főherczeg és neje a főherczegnő ő fenségeik, valamint Koburg Fülöp kir. herczeg fenséges nejével, Haynald Lajos bibornok-érsek, gróf Lónyai Menyhért az Akadémia elnöke és több kitünőség, miniszter és főur, tudósok, szakértők s Akadémiai tagok követtek.

Másnap, május 10-én este a vizsgálat és munkálatok befejeztettek. Mire a szent korona s a többi koronázási jelvények a megjelent biztosok, országos küldöttségek, miniszterek és országnagyok jelenlétében hasonló ünnepélyességgel, mint a fölvétel alkalmával a ládába lepecsételve zárattak és az őrizet helyére visszatétettek.«

*) Lásd: A magyar Tud. Akadémia Értesitője XIV, 2. sz. 30. lapját.

„Tanusitvány" az egyházi házassághoz.

A polgári anyakönyvvezetők eddig gyakorlata az volt, hogy, ha a felek vallási meggyőződésükre hivatkozva megtagadták a jegyzőkönyv aláirását, a belügyminiszter határozott rendelete ellenére nem adták ki a »Tanusitványt«. A házasságra lépő felek, miután a lelkészek eddig a tanusitvány nélkül, mely a polgári házasság megkötését igazolta, nem adták össze őket, kénytelenek voltak azt aláirni.

Ezután azonban másképen lesz, a felek nem fogják aláirni a jegyzőkönyvet, a lelkészek pedig *„tanusitvány" nélkül is megesketik egyházilag őket*, miután a törvéay 123. §-a nem tesz emlitést a »tanusitvány«-ról, egyedül azt követeli, hogy a felek *kellőleg igazolják a polgári kötés megtörténtét.* Erre pedig *elégséges, ha a felek és a jelen volt két tanu nyilatkozatot állit ki* arról, hogy az anyakönyvvezető őket »a törvény értelmében házastársaknak jelentette ki.«

Erre nézve van is már egy itélete a bazini kir. járásbiróságnak a következő esetben:

Csögley Kálmán boldogfalvai r. kath. lelkész folyó évi február hó 4-én N. N. boldog-

---

reá nézve álarczot viselnie az előtt, aki őt annyi szeretettel halmozta el.

Elvira azonban nem igy volt. Nem titkolta el érzelmeit, bevallotta barátnőjének, hogy ő mennyire szereti Sebesérit, hogy nélküle élni sem tudna. . . . .

Nem is gondolta ilyenkor, hogy mennyire másképen volt elvégezve sorsuk az élet könyvében! . . , .

Elvira nem is sejtette, hogy nyilatkozatai mint tőrszúrás, úgy érinték Ella szivét, aki, nem akarván széttépni boldogságát annak a szerető szivnek, melyben ő oly hű barátnőt talált, leküzdötte érzelmeit, magára vette az erejét túlhaladó terhet is viselte szenvedéseit látszólag nyugodtan; kedélye azonban elvesztette nyugodságát, derültsége csak erőltetett volt.

A sziv eltitkolt fájdalmainak rombolásai nemsokára meglátszottak Ella arczán és külsején, ki hervadásnak indult virához hasonlitott. Gyakrabban betegeskedett, s e miatt ritkábban járt el Elviráékhoz.

Elvira boldog volt, hogyha Sebesérivel együtt lehetett. Ilyenkor önkénytelenül is elelárulta szive érzelmeit s ragaszkodását iránta. . . .

Ez nem hagyhatta érintetlenül Sebesérit sem Csakhamar észrevette, hogy már ő sem egészen közömbösen érzi magát Elvirával szemben. Már többé nem azt az elevenkedélyü kis lányt látta benne, akinek társaságában olyan jól eltöltötte idejét eddig, hanem valami bensőbb vonzalmat, rokonszenvet érzett iránta.

Pedig erősen küzdött a szivében életrekelő ezen érzelme ellen; mert tudta, hogy ennek ugy sem lehet vége az, hogy szivük egy életre egyesüljön, tudta, hogy a családi tradiczióhoz mereven ragaszkodó atyja sohasem fog beleegyezni abba, hogy az ő nagyreményü egyetlen fia egy patikus leányát vegye el feleségül . . .

Küzdött tehát erősen önmaga ellen. Fel is tette magában, hogy elfojtja ezt a vonzalmát. De mikor látta, hogy mily öröm hatja át egész valóját annak a kis lánynak, mikor őt meglátja; ha látta, hogy mily epedően néz reá azzal a két nefelejtskék szemével, akkor ereje megtört. Ilyenkor megfeledkezett arról a társadalmi válaszfalról, mely közöttük fenyegetően emelkedett. Nem tudott többé ellenállani érzelmének. Szerette Elvirát . . .

Egy nap, midőn ismét együtt ültek a lugasban, s az alkony csendjében gondolataikban elmélyedve, hallgatták az estharangszó lágyan csengő hangját, Sebeséri önkénytelenül megfogta az Elvira remegő kis kezét, esdően belenézett a lányka villogó szemeibe s igy szólitá meg : Elvira ! szeret-e engemet ? «

A gondolataiból felébresztett leányka, mint a tetten ért bünös, megrezzent e szavakra, odaborult a katona széles mellére s megindultan suttogta: »Szeretem, nagyon szeretem! . . .«

Másnap Elvira örömrepesve sietett barátnéjához, hogy elmondhassa boldogságát, s közölje vele szivének végtelen örömét.

Ella nyugodtan, sőt szinlelt örömmel hallgatta barátnéja szövődő reményeit az ő boldogsága romjain . . .

Amint eltávozott Elvira, fuldokló zokogással borult rá dolgozó asztalkájára, érezte, hogy nem birja már soká e terhet viselni.

Nem kellett soká várni, megszabadult tőle . . .

* * *

A munkászavargások izgalmai lecsillapodtak. Közeledett az őszi hadgyakorlatok ideje, azért a huszárszázadot hazahivta a felsőbb parancs . . .

A távozó tisztek tiszteletére a kisváros úri népe mulatságot rendezett. Kedélyesen folyt a mulatság. Ella is ott volt. El kellett mennie, pedig valóságos kinszenvedés volt neki az ott lét.

Amint a keringő andalitó zenéje felhangzott a teremben, Sebeséri Ellát kérte fel a tánczra. Ella szive hevesen dobogott, egész teste megremegett, mikor a szeretett férfi karjai közt érezte magát. — Ugy szeretett volna igy maradni sokáig, mindig! . . . Ugy küzdött magával, már-már kimondta azt, ami szivét-emészté, hogy szereti öt kimondhatatlanul, — de eszébe jutott barátnője, s visszafojtotta magába a titkot . . .

Mikor Sebeséri helyére vezette, feje zugott, agya égett, szive hevesen dobogott annyira, hogy nem birt tovább maradni a teremben, kiszaladt ugy könnyedén a hideg éjbe, és egy oszlophoz nyomta forró fejét s ott sirt csendesen. . . .

Észre sem vette, hogy az éj hidege mint járja át egész testét. Mélázásából csak őt aggódva kereső édes anyjának szava ébreszté fel . . .

Elvira ezalatt boldog volt. Nagyon sokat tánczolt Sebesérivel s tánczközben olyan édesen suttogtak szerelemről-boldogságról . . .

Midőn a huszárok eltávoztak a kis város-

falvai lakosokat — a tényleg megtörtént polgári házasság megkötése után — egyházilag megeskedtette a nélkül, hogy a polg. tisztviselő »Tanusitványát« a megtörtént polg. házasságról neki előmutathatták, illetve átadhatták volna. A lelkész a polgári házassági törvény 1894. évi XXXI. t.-cz. 23. §-ára hivatkozva vétség és kihágás czimén a vádlottak padjára került.

Febr. 24-én volt a tárgyalás a *bazini* kir. járásbiróságnál. A tárgyalás megtörténte után az eljáró kir. aljárásbiró a következő itéletet hirdette ki:

Ő felsége a király nevében Csögley Kálmán boldogfalvai r. kath. lelkészt az 1894. évi egyházpolitikai törvény XXXI. t.-cz. 123. §. alapján ellene emelt *vétség és kihágási vád alól felmentette.*

Indokolva körülbelül igy volt:

I. Vádlott elismeri, hogy igenis, a feleket egyházilag megeskedtette, de világosan és hiteles okmánynyal bebizonyitva van, hogy csakis azután, midőn előbb már előtte a felek igazolták, hogy a polgári házasság megtörtént; a 123. §. pedig ezt kivánja és épen nem azt, hogy *csak egyedül a polgári tisztviselő által kiállitott Tanusitvány* igazolja a polgári házasság megtörténtét; de

2. A m. kir. anyakönyvvezetőnek vádlotthoz intézett leveléből is világosan kitünik, hogy a polgári házasság megtörtént, ugyanezt tanusitják,

3. Eskü alatt a felek is.

Tehát, ha a felek vallási meggyőződésükre hivatkozva, a jegyzőkönyvet a polgári házasságról alá nem irják, az anyakönyvvezető pedig a tanusitványt a miniszteri rendelet daczára sem adja ki, akkor a lelkészek egészen nyugodtan megeskethetik egyházilag a jegyeseket, csak előbb a felektől és a két tanutól vegyenek ki egy nyilatkozatot a tényleg megtörtént polgári kötésről. És igy hiveiket megmentik a tudatlan anyakönyvvezetők zaklatásaitól.

A magyar „Kaiserparagraf".

A közös hadügyminiszter nyomban az uj házasságjog életbeléptetése után, okt. 10-i kelettel egy körrendeletet tett közzé a hadsereg rendeleti lapjában, melyben az 1894. évi 31. t.-cz. 140. §-ának érintetlen fentartása mellett becsületbeli kötelességévé tette a közös hadsereg állományába tartozó minden tisztnek és tiszti rangban szolgáló hivatalnoknak, hogy a kötelező polgári házasság mellett házasságukat minden egyes esetben egyházilag is kössék meg. Minthogy pedig a keresztény-zsidó házasságnak egyházi megáldása a cultus disparitas elveinél fogva lehetetlen, e körrendelettel a tisztán polgári házasságon kivül eltiltotta a közös hadsereg kebelében a kereszténveknek zsidóval való házasságát is.

Ezt a rendeletet megjelenésekor széltében-hosszában magyar »Kaiserparagraf«-nak emlegették.

A kapitalizmus által kitartott sajtó annak idején támadta és félremagyarázta e rendeletet, azt hirdette, hogy abból csak mi olvashatjuk ki a zsidóházasság perhorreskálását.

Hogy e rendeletnek csakugyan az volt a tendenciája, a mit mi irtunk, azt fényesen beigazolta az az eset, melyben tegnap hozott itéletet a budapesti bünfenyitő járásbiróság.

Kattinger Frigyes Antal nyug. cs. és kir. százados jóltudván, hogy ha Fischer Mária zsidónővel tervbe vett házasságát bejelenti a katonai hatóságnak, az a fenti körrendelet intenciója értelmében elfogja utasitani, azért a véderőről szóló 1889: VI. t.-cz. 61. §-a ellenére katonai hatósági engedély nélkül egybeadatta magát a fenti zsidónővel, kivel különben már régi idő óta bűnös viszonyban élt. — Lobkovitz Rezső herczeg, hadtestparancsnok e tényben a törvény kijátszását látván, Mátray József anyakönyvvezetőt, mint az aktus végrehajtóját feljelentette. Mátray József hiteles tanukkal és orvosi bizonyitványnyal beigazolta, hogy szóban forgó feleket azért adta egybe, mivel Kattinger betegsége oly aggasztó volt, hogy az egybeadás a katonai hatósági engedély kieszközléséig halasztást nem türt. Ez oknál fogva Gajzágó Manó kir. táblai biró felmentő itéletet hozott.

Nem tudjuk, vajjon a hadtestparancsnokság belenyugszik-e ez elutasitó határozatba, annyival is inkább, mivel ez eset praecedens lehet a törvénynek hasonló módon való gyakori kijátszására? Mi csak konstatálni akartuk a szóban forgó eset alapján, hogy a katonai parancsnokságnak az volt a mult évi október 10-iki rendeletével a czélja, hogy a zsidó-keresztény házasság terjedésének a hadsereg kebelében gátot vessen, melyre a talaj a kaució intézményénél fogva ugyis fölötte kedvezőnek mutatkozott s a jelen esetben is abban látott nem tetsző dolgot, hogy a százados zsidó nővel kötött házasságot, ebben az esetben pedig nem volt lehetséges az október 10-iki rendelet értelmében a házasságra az egyház áldását kikérni.

Ha ily módon a törvény a szóban forgó századost nem is itéli el, a hadtestparancsnokságnak még mindig fenmarad az a joga, hogy az illető egyént, ha csakugyan a rendelet kijátszási szándékának symtomáit látná fenforogni diszkvalifikáltnak nyilvánitsa és igy tiszti rangjáról való lemondásra kényszeritse.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Márczius 7.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Berzeviczy Albert.

Jegyzők: Josipovich Géza, Schober Ernő, Balogh Géza.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Erdély Sándor, Dániel Ernő.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: bemutatja a beérkezett irományokat, melyeket kiadnak az illető bizottságoknak. Az inditvány és interpellácziós könyvbe ujabb bejegyzés nem történt.

Következik a napirend:

a kereskedelemügyi tárcza költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

A részleteknél, a *zálogházak* tételénél szól:

Sima Ferencz: Igen fontos e tárgy, melylyel — azt hiszi — komolyan és alaposan kell foglalkozni. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon). Azután arról a koncessziórol szól, melyet a keresk. miniszter egy budapesti pénzintézetnek nyujtott 40 évre zálogházak fölállitása iránt. Ezt a koncessziót a legnagyobb könnyelmüségnek tartja, annál is inkább, mert arra nézve nem történt semmi intézkedés, hogy e zálogházak fölött kellő felügyelet fog gyakoroltatni. Visontai tegnap benyujtott hat. javaslata a zálogházakkal szemben oltalomban részesiti a szegényebb néposztályt, miért is azt elfogadásra ajánlja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Neumann Ármin: Szavai értelmét igazitja helyre. Tegnap arról szólt, hogy az intézet pénztárjegyeket van jogositva kiadni, mire Ugron Gábor felkiáltott, hogy hova jut a pénzintézetek értékének belbecse, ha ezüst kamatokra ad ki pénztári jegyeket. Ez nem egészen ugy áll, mivel a pénztárjegyek alapját nagy részben abszolut becsesel biró értékek képezik.

Elnök: A vitát bezárja.

Dániel Ernő keresk. miniszter: Kijelenti, hogy ő foglalkozni fog az idevágó törvényekkel, s amennyire az a törvények keretén belül lehetséges lesz, intézkedni fog a kamatok leszállitására nézve. Igaz, hogy novelláris intézkedéseket is fog tenni, ha annak szükségét fogja látni s kéri Visontait, hogy vonja vissza hat. javaslatát. Egy pénzintézetnek zálogházak felállitására adott koncessziók törvényes alapon adattak, s nem kizárólagosan ennek a pénzintézetnek.

Visontai Soma határozati javaslatát visszavonja.

Elnök: Maga a tétel meg nem támadtatván, azt elfogadottnak jelenti ki.

A *szabadalmi ügyek* tételénél

Gullner Gyula: kifogásolja a szabadalmi iroda szervezetét, de különösen azt, hogy az iroda által kiadott közlöny magyar és horvát nyelven jelenik meg.

Azt hiszi, hogy ha pl. a pénzügyi közlöny ép oly kötelező erővel bir Horvátországra nézve, mint a szabadalmi közlöny, s az mégis csak magyar nyelvü illő dolog, hogy a szabadalmi közlöny is csak magyarul jelenjék meg.

Határozati javaslatot ad be, mely szerint a képviselőház utasitja a keresk. minisztert, intézkedjék, hogy a szabadalmi közlöny tisztán magyarul jelenjék meg. (Helyeslés a bal és a szélsőbaloldalon.)

Dániel Ernő keresk. miniszter: A szaba-

---

ból, Ella már forróláztól égő arczczal feküdt ágyában, még el sem búcsuzhatott attól, akit titkon oly forrón szeretett.

A baj sulyosbodott. Elvira, mint hüséges barátnő, minden szabad idejét ott töltötte a beteg ágya mellett. Igy tudta meg a szomoru valót . . .

A szegény beteg leány egyszer nagy láza közben kibeszélte szivének elrejtett titkát; amit ajkai nem mondtak volna el soha, most a gyötrelmek sulya alatt elárulták.

Elvira amint megtudta ezeket, elhalványult és csendesen zokogott.

A beteg visszanyervén eszméletét, amint felpillantott, s meglátá zokogó barátnéját, rögtön az a gondolat jött eszébe, hátha elárulta magát nagy lázában?

Megfogta gyöngéden barátnéja kezét, oda vonta magához és gyönge hangon arra kérte, hogy ha öntudatlanul kibeszélte szive titkát, ne árulja azt el senkinek. Úgy sem soká kell azt őriznie. Már közeledni érzi azt a hideg, jótékony halált, mely véget fog vetni szenvedéseinek. —

Elvira együtt szenvedett barátnéjával. Eszébe ötlött az a gondolat, hogy milyen az a boldogság, mely egy sirhalomra van épitve!? .

Mire az ősz elérkezett és letarolta a mezők virágait, akkorra Ella is kiszenvedett . .

Elvira maga maradt nagy fájdalmában . .

Nemsokára az ő szivére is ráborult a bánat fellege. Hiába, szerelemnek keserü könyaz ára. Eleintén sürüen jöttek a levelek Sebeséritől. Egyszerre csak megritkultak, végre egészen elmaradtak. Jött azonban helyettük a lesujtó hir, hogy gróf Sebeséri Balázs nemrég tartotta esküvőjét gróf Györteleki Adéllal . . .

E hir villámcsapásként érte Elvira szerető szivét. — Beteg is lett, de a gondos ápolás folytán nemsokára felépült. De már nem volt többé az az eleven, kedves leányka. A bánat, a fájdalom ott rágódott a szivén. . .

Igy élt több éven át szerelme és kedves barátnője szomoru emlékének . . . Ki-kijárt ahhoz a virágos sirhalomhoz, mely alatt Ella aludta csendes álmait, s itt kisirta magát . . .

Évek multán kérője akadt egy szomszéd városbeli kereskedő személyében.

Elvira engedve szülei akaratának és rábeszélésének hozzámént . . .

Megtörtént a lakodalom. De inkább hasonlitott az temetéshez. Senki sem látott még oly szomoru mennyasszonyt, mint Elvira volt . .

Uj otthonában meg volt mindene, amit óhajtott. Férje ugy bánt vele, mint egy kedves gyermekkel szokás, beczézte, kényeztette, de a bánat boruját nem tudta elüzni szivéről . .

Most is ez emlékeken elmerengve, szive fájdalmában e szavak törnek ki kebléből:

»Szegény Ellám! te boldogabb vagy mint én, neked már nem fáj semmi!« . .

* * *

Férje léptei felrezzenték merengéséből. — Felkapja fejét zongorájáról, megtörli szemeit s tovább játsza a félbehagyott szomoru dalt: —

»Özvegy asszony kedves leányod ne sirassad!
Te se örülj, hogy a lányod férjhez adtad.
Ki tudja a jobbik sorsot melyik érte,
Melyiknek volt lakodalma, melyiknek a temetése!«

Márton.

dalmi iroda közös intézmény lévén, annak ugy kell megjelenni, hogy azt ne csak nálunk, hanem Horvátországban is megértsék.

Hivatkozik precedensekre, pl. a postatakarékpénztár is már 11-ik éve magyar és horvát nyelven ad közlönyt.

Igéri különben, hogy e kérdéssel foglalkozni fog, s azt legjobban ugy véli megoldandónak, hogy Magyar- és Horvátország részére külön-külön adassék ki a szabadalmi közlöny. Kéri Gullnert, hogy hat. javaslatát vonja vissza.

Gullner Gyula: A keresk. miniszter felvilágositásai után hat. javaslatát visszavonja.

Elnök: Szólásra senki sem lévén följegyezve, a vitát bezárja, minthogy pedig a tétel meg nem támadtatik, azt elfogadottnak jelenti ki.

Az *álmeneti kiadások* tételénél

Lits Gyula: A magyar folyam és tengerhajózási társaság ügyeiről szól s az annak adott kedvezményeket törvényteleneknek mondja.

Sima Ferencz: Intézkedéseket kiván a keresk. minisztertől arra nézve, hogy a Duna és Tisza mellékén fekvő nagyobb városok, melyek a hajózásnak eddig is központjai voltak, állandó gondozás alá vétessenek, kikőtők épittessenek ezen városokban s általában oly intézkedések tétessenek, hogy azok a hajózás és kereskedelem érdekeinek kellő módon megfeleljenek.

Dániel Ernő keresk. miniszter rövid felvilágositásai után a ház a tételt elfogadja.

„Alföldi mü-ut."

Sima Ferenc: Kéri a minisztert, hogy ez utra nagy gondot forditson.

Dániel keresk. miniszter: Az alföldi müvekre a költségeket legnagyobb részben a törvényhatóságok fedezik. Gondja lesz arra, hogy az ut megfeleljen czéljának.

A ház a tételt elfogadja.

A *vicinális vasutak* tételénél

Zselénszky Róbert gróf: A viczinális vasutakról szólva, a Miklós Gyula esetéből kifolyólag a kormány ugyan intézkedett, hogy érdekeltek többé vicinálisokat ne kapjanak, de legalább eddig az volt nálunk a szokás, hogy akik a kormánynak némi szolgálatokat tettek, rettenetes drága viczinális vasutakat kaptak érdemeik elismeréseül. A kormány fel van hatalmazva, hogy az ilyen viczinálisták kilométereik árát alacsonyabbra, vagy magasabbra szabja.

Ha a kormány az ország érdekében jár el, elismerést érdemel, de a tapasztalat azt mutatja, hogy a kormány sohasem az ország, hanem mindig egyesek magánérdekeire van tekintettel. Ha mindig az ország érdekét tartotta volna szem előtt a miniszter, ugy most nem kellene a boldvavölgyi vasut miatt pirulnia.

Visszapillantást vet az eddig engedélyezett viczinális vasutakra s adatokkal bizonyitja, hogy mily méregdrágák azok kilométerenkint.

Konstatálja, hogy sik lapályon 15—18000 frtért meglehet épiteni a viczinálist. Üdvözli Csáky Albint inditványáért, hogy képviselők s más érdekeltek a viczinális vasutak épitésére engedélyeket ne kapjanak, de ezt nem tekinti végleges intézkedésnek, csak olyan ostromállapotnak, melyet zendülés alkalmával rendelnek el.

Azt kivánja, hogy viczinálisok épitésére csak olyanoknak adassék engedély, akik biztositék mellett legolcsóbban épitik ki azokat.

Határozati javaslatot nyujt be, melyben utasittatni kivánja a kormányt, hogy a határozati javaslatában fölsorolt hét pont értelmében eszközölje a viczinális vasutak engedélyezése körül követett eljárást. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Bessenyei Ferencz Zselénszkyvel szemben megjegyzi, hogy olyan vasutak, mint a temesvár-báziási vagy a temesvár-szent-miklósi, ahol vashidak s más nagy vasuti müvek vannak, sokkal többe kerülnek, mint azok, hol nagyobb vasuti müvekre nincs szükség. A tételt elfogadja.

Elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Szünet után

Kemény Pál kijelenti, hogy Zselénszky hat. javaslatát elfogadja. Szól azután a viczinális vasutakra vonatkozó törvényről, melyet rossznak tart, s melyet okvetlen reformálni kell s ezzel kapcsolatban reformálandónak tartja a kisajátitási törvényt is.

Kéri a minisztert, hogy a kisajátitások alkalmával utasitsa az engedményeseket, hogy a kisajátitott területekért a megváltási árt záros határidő alatt fizessék le.

Dániel Ernő keresk. miniszter: Zselénszky határozatát mellőzni kéri, mert azt azon indokolással, melynek kiséretében Zselénszky előterjesztette, nem fogadhatja el.

Az 500,000 frtra vonatkozólag, melyet viczinálisok segélyezésére forditanak s melyet Zselénszky töröltetni kért, megjegyzi, hogy az 50—50 évre van megállapitva s igy e tekintetben a törvényhozás hosszu időre meg van kötve. Kéri a tételt elfogadni.

A ház többsége Zselénszky hat. javaslatának mellőzésével a tételt megszavazza.

A keresk. tárcza költségvetésének következő tételeit a ház vita nélkül megszavazza és tudomásul veszi a pénzügyi bizottság jelentését az aldunai vaskapunál és az ottani zuhatagoknál létező hajózási akadalyoknak az 1888. évi XXVI. törvényczikkel elhatározott eltávolitására szolgáló munkálatok 1896. évi költségelőirányzatáról.

Elnök: A kereskedelemügyi tárcza költségvetése letárgyaltatván (Éljenzés) következik az igazságügyi tárcza költségvetése.

Szerb György előadó: Rövid indokolás kiséretében az igazságügyi tárcza költségvetését — a részletes tárgyalás alapjául — elfogadásra ajánlja.

Gyermek-kórház Nagyváradon.

— A közegészségügyi bizottság figyelmébe. —

Nagyvárad közegészségügye még rövid évekkel ezelőtt is országszerte a legrosszabbnak volt kikiáltva; a statisztika óriási halandóságot mutatott s ijesztő magas volt a gyermek halálozás.

Pár év óta azonban a városi főorvos és a tiszti orvosok az egész orvosi kar odaadó támogatása mellett olyan kedvező helyzetet teremtettek, hogy Nagyvárad ma már nem csak hogy el nem ijeszti az idegeneket Nagyváradtól, de a gondosan összeállitott statisztika a legjobb egészségügyi viszonyokkal biró városok közzé sorozza Nagyváradot. Sürü egymásutánban annyiszor volt alkalmunk csalhatlan számokkal konstatálni Nagyvárad egészségügyének javulását, hogy bővebben bizonyitani is felesleges. A gyermekhalandóságot határozottan csökkentette a dajkaságba adott gyermekek szigoru felügyelete s megritkitotta, a minimumra szoritotta az u. n. »angyalcsinálást.«

Sajnos azonban, hogy a gyermekhalandóság még mindig igen nagy nálunk. A február hóról összeállitott főorvosi jelentés szerint 42 öt éven aluli gyermek halt el február hóban, s tekintve az összes halálozások számát 99-et, 46% esik az 5 éven aluli gyermekekre.

Ugy látszik, a gyermekhalandóság csökkentése már nem a hivatalos és magán orvosi karon mulik, hanem a családok indolenciáján, no meg nagy részben szegénységén is, mert igen sok esetben nincs meg éppen a szegénység miatt sem a kellő ápolás, sem a szükséges ápoló helyiség a beteg gyermekek részére. A járványkórház pedig csak a fertőző betegségben levő gyermekeknek nyujt megbecsülhetlen gyógyhelyet. Valami nagyszabásu közegészségügyi intézményre van szükség, a mely apaszsza a gyermekek pusztulását.

Egy negyedszázaddal ezelőtt penditette meg a »Gyermek-kórház« szükségének eszméjét dr. *Bodor* Károly orvos. Azóta sokat foglalkoztak a nagyon is életrevaló kérdéssel hivatalosan és a sajtó utján, de a gyermek-kórház felállitása még mindig a jövő feladata. Jószivü, humanus érzelmü gyermekbarátok tekintélyes összeget adományoztak a nemes czélra, ugy, hogy ma már több mint 20 ezer forint »Gyermek-kórház-alapot« kezel a város.

Pár évvel ezelőtt, 1893. év végén dr. *Munk* Béla orvos adott be egy inditványt Nagyvárad város törvényhatóságához, melyben kérte, hogy a millennium emlékére állitsa fel a város ez égetően szükséges közegészségügyi intézményt, mely által százakat ment meg az apró csemetékből a társadalomnak.

Az ügyet dr. *Hoványi* Ferencz főorvos teljes jóakarattal tette magáévá s e közben az orvos-egylet adott be terjedelmes memorandumot, melyben az apró részletekig kidolgozták a gyermek-kórház szervezetének módozatait, berendezését, sőt még kész terv-vázlatot is csatoltak a memorandumhoz, melyben az egy emeletes épület beosztása volt czélszerüen elrendezve. A kórház helyéül a járványkorház és a Rulikovszky-temető közt fekvő egészséges talaju területet javasolták.

A nagybecsü memorandumot a tanács a mult év május havában alapos tanulmányozás és véleményezés végett kiadta a közegészségügyi szakbizottságnak. Azóta az összes iratok a bizottságnál vannak.

A kérdés mindenesetre nem olyan csekély jelentőségü, hogy rövid pár hét alatt el lehetne intézni, azonban nagy hálára kötelezné a közegészségügyi bizottság a város közönségét, ha hathatósan közre hatna, miszerint a gyermekkórház Nagyváradon ha nem is épülne fel a millennium évében, de legalább az alap letételével biztositva lenne mielőbbi áldásos müködése.

TÁJÉKOZTATO.

Márczius 8. A nagyváradi takarékpénztár 49-ik évi közgyülése d. e. 10 órakor.
» 8. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet tárgy-sorsjátékának huzása.
» 11. A »Hunyady« gőzmalom ipar részvénytársaság közgyülése d. u. 3 órakor a László-telep iroda helyiségében.
» 11. Hoffer Géza sajtópöre.
» 12. Városi közgyülés d. u. 3 órakor.
» 15. Rabsegélyző egylet közgyülése.

UJDONSÁGOK.

* **Màrczius 15-ike.** Városunk polgársága az idén egyesülve, nagyon szépen fogja megünnepelni a nemzeti ujjászületésünk évfordulóját márczius idusát. A pártok és egyesületek kezet fognak ez alkalommal, hogy az ünnepély annál magasztosabb legyen. Az ünnepélyt rendező nagy bizottság tegnap délután ülést tartott a »Széchényi« szállodában. Az ülésen Hlatky Endre és Vári Szabó Béla vezetése alatt nagy számmal jelentek meg a bizottság tagjai, képviselve volt azonkivül a jogakadémia polgársága és az iparos ifjak egyesülete is. A nagy bizottság csak az általános képét állapitotta meg az ünnepélynek, a programmot és az ünnepély egyébb részleteit egy kiküldött szükebb körü bizottság beszélte meg. A szükebb körü bizottság elnökévé Hlatky Endrét, jegyzőjévé pedig Szokoly Tamást választották. Megállapodás szerint az ünnepély vasárnap délelőtt fél 11-kor kezdődik a »Sas« szálloda nagytermében. Programmja: 1. »Szózat.» Énekli a dalárda. 2. Megnyitó beszéd. Hlatky Endrétől. 3. »Árpád sir-álma.« Szavalja egy jogakadémiai polgár, 4. Alkalmi beszéd. Mondja Sulyok István. 5. Alkalmi költemény. Szavalja egy iparos ifju. 6. Hymnus. Énekli a dalárda. Este fél 8 órakor ugyancsak a »Sas» éttermében étlap szerint nagy bankettet tartanak, melyen Hlatky Endre, Vári Szabó Béla, Rádl Ödön és Lovassy Andor beszélnek. Az ünnepély napján a várost fellobogózzák, a Kispiaczot és a Bémer-teret pedig kivilágitják.

* **A nyugdijbizottság ülése.** A városi nyugdijbizottság holnap, hétfőn délután 4 órakor ülést tart. Ez alkalommal kerül tárgyalásra Cseh Zsigmond árvaszéki ülnök nyugdijazásának ügye, továbbá a nyugdijalap mult évi zárszámadása.

* **A bratkoviczei huszárok.** A Diószegi őrmester meggyilkolása miatt vád alá helyezett huszárok ügyében ma hirdették ki az itéletet. E szerint a király annak a huszárkáplárnak, a kit holnap ki kellett volna végezni, megkegyelmezett s a halálbüntetést több évi börtönbüntetésre változtatta át. A biróság a többi vádlottat többé-kevésbbé hosszu börtönbüntetésre itélte.

* **A tartalékos tiszthelyettesek fegyvergyakorlata.** A közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a fegyvergyakorlatra behivott tartalékos hadapródtiszthelyettesek ezután anélkül, hogy a hadkiegészitő parancsnokságnál jelentkeznének, egyenesen ama csapathoz vagy osztályhoz vonuljanak be, ahová őket behivták. Illetékeiket a fegyvergyakorlatra behivott tartalékos tiszthelyettesek ama naptól kapják, melyen utazásukat megkezdték. A bevonuló tiszthelyettesek elöleget az állomásparancsnokságnál és ha ez nem léteznék abban a városban hol jelenlegi tartózkodási helyük van, ugy a legközelebbi városban elhelyezett csapattesttől kérhetnek.

* **Egy idealista.** Ujabban, mint értesülünk, ismét nagyszámu hamis tizfilléres került forgalomba. A hamisitványok, melyek igen jól sikerültek s nagyon csinos kivitelüek, abban különböznek az igaziaktól, hogy tompább pengésüek, amennyiben ólomból készültek. Hozzáértő emberek szerint a hamisitványok előállitása az illetőre nézve nem lehet valami fényes keresetforrás, mivel az ilyen ólompénz előállitása legalább is annyiba kerül, amennyi a pénz tényleges értéke. Ha most még meggondoljuk, mennyi fáradságába kerül a szegénynek az előállitás, milyen koczkáztató dolog a hamisitványok forgalomba hozatala, ugy nyilván kiviláglik, hogy ez a hamisitó egy önzetlen, lelkes idealista, ki hasznot huzni nem akar mesterségéből, hanem a pénzhamisitás kultuszát, menten minden anyagi érdek salakjától, egyedül azért magáért üzi. És még azt mondják, hogy nincs idealista ezen a materiális világon!

* **Márczius 15-ike a polgári leányiskolában.** Az idei márczius 15-ikére a rendesnél nagyobb arányu előkészületeket tesznek tanintézeteink növendékei. Illik is, hogy a millenniumi esztendőben fokozottabb fénynyel ünnepelje Magyarország ifjusága a nemzeti örömünnepet. A községi polgári leányiskolában 15-én d. e. 10 órakor tartják meg az ünnepélyt következő müsorral: 1. Hymnus, Kölcseytől; énekli az iskolai dalkör. 2. Ünnepi megnyitó beszéd, tartja az igazgató. 3. »Márczius 15-ének méltatása«. Dialog. Irta Személyi Kálmánné, a történelem tanára. Előadják Mitheiler Y. és Neumann E. III. oszt. tanulók. 4. I. Régi magyar dal. Előadja a dalkör. 5. »Árpád sirja« Tóth K.-tól. Szavalja Klein I. I. oszt. tan. 6. Rákóczy induló. Zongorán előadják: Csobánczy Margit és Járossy Karolin IV. oszt. tanulók. 7. »Ki volt nagyobb?« Buttner Linától. szavalja Resofszky I. II. oszt. tan. 8. II. Régi magyar dal. Előadja a dalkör. 9. »A babiloni fogság után«. Allegória, szavalja Hajdu Mariska IV. oszt. tan. 10. Szózat. Éneklik az összes jelenlevők. Növelni fogja az ünnep fényét, hogy a szereplők magyar viseletben (ingváll, pruszlik) jelennek meg s az összes tanulók nemzetiszin kokárdákat tüznek fel.

* **Sétahangverseny.** A mi jó közönségünk nagyon szomoruan fogadta a hirt, hogy Bachó István itt hagyja a 37-ik gyalogezred zenekarát és elmegy Pestre az első honvéd zenekarhoz dirigálni. Találgatták, hogy ki lesz, milyen lesz az uj karmester, fog-e annyi és oly kedélyes szórakozást szerezni, mint elődje. Legtöbben már azt hitték, hogy a sétahangversenyek is elmaradnak örökre. De az uj karmester Hrncsek (Hajnoczi) István alig érkezett Váradra, mindjárt a legelső alkalmat felhasználja, hogy a közönséget megnyugtassa, tehetségét és ambicióját bemutassa. Holnap fél 6 órakor a legszebb darabokból összeállitott müsorral sétahangversenyt rendez a »Sas« szálloda nagytermében. A hangverseny müsora a következő: 1. Wagner Richard: Trombitások felvonulása a 16. századból »A nürnbergi mesterdarabok«-ból. 2, Weber K. M. »Oberon« cz. opera nyitánya. 3. Straus János: »Bizzál — nézd meg — kiben.« 4. Meyerbeer: Ábránd »A hugenották« cz. operából. 5. Grimbert: Az én dalom. *Vadász kürt — solo.* 6. Rosenkranz: »Hazai hangok.« Az uj karmester bemutatkozását bizonyosan nagy közönség hallgatja végig.

* **Szájkosár.** A lapok pár hét előtt megemlékeztek Sopron város törvényhatóságának azon határozatáról, hogy felirnak a képviselőházhoz, a szólásszabadság megszoritását kérvén. Sopron város mameluk törvényhatósága ugy látszik, nem elégszik meg, hogy ominózus határozatával a képviselőház lomtárát gyarapitsa, hanem azt hiszi, hogy akad még más törvényhatóság is, a melyik vállalkozik arra a meddő munkára, hogy a képviselőket szájkosárral lássák el. Felhivta az összes törvényhatóságokat, hogy feliratát pártolják, s tegnap érkezett meg Biharvármegyéhez az átirat, s ehez mellékelve van Sopron város felirata. A bekezdésben mindjárt kijelentik, hogy a szólásszabadsággal való visszaélések megakadályozására intézkedést vegyenek fel a képviselőház házszabályaiba. A megokolásban azt hozza fel, hogy a képviselőház tárgyalásai az utóbbi években oly modorban és oly szellemben folynak, mik a mélyebbre tekintő honpolgárokat a jövőre nézve méltán aggodalmakkal töltik el. — Sopron város törvényhatósága, azt hisszük, áldatlan munkára vállalkozott, mert alig hiszszük, hogy akad még másik oly törvényhatóság, mely beáll strohmannak a képviselőház megrendszabályozásához.

* **Piaczot V.-Velenczének.** Több v.-velenczei polgártól egy kérelmet kaptunk, a melyben azon régi óhajuknak adnak kifejezést, hogy lepje meg őket a város azzal a millenniumi ajándékkal, miszerint létesitse a már 1871-ben a városi közgyülés által határozatilag kimondott vásárt V,-Velenczén, a Templom-téren. Ez által megkönnyitené az ottani lakosságnak a helyzetét s emelné a forgalmat. Felajánlják, hogy ha ennek valami akadály állaná utját, kellő hatósági támogatás mellett ők vállalkoznak azoknak elháritására. — Mindenesetre az eszme igen helyes, azt bizonyitja az is, hogy már ezelőtt 25 évvel szükségét látták a v.-velenczei és v.-olaszi piaczoknak, de az hajótörést szenvedett a kivitelen. Csak pár év előtt a legjobb akarattal igyekezett a hatóság a v.-olaszi piacz életbeléptetésén, de minden jóakarat hiába való volt. Terjeszszék elő az illetők határozottan a módozatokat, melyekkel a régi tervet megvalósithatják, a hatóságban bizonyára készséges támogatóra találnak.

* **Szerbia insége.** A belgrádi lapok pártkülönbség nélkül Belgrád gazdasági helyzetéről igen szomoru dolgokat irnak. A kamatláb 65 perczentről **70-re** emelkedett a magán forgalomban. Ily körülmények között azután nem csodálkozhatunk, ha az óriási hátralékok behajtására a házakat husz harmincz forintért árverezik el.

* **A leányiskola és a millennium.** Rechtné Bauer Zsófia, a polgári leányiskola igazgatónője felhivta az iskola növendékeit, hogy a millennium méltó megünneplésére egy lobogó himzésében és egy jó tanuló segélyezésére való alapitvány megteremtésében segédkezet nyujtsanak neki. E felszólitásnak meg volt a maga sikere, mert a kibocsájtott gyüjtőivek közül 53 már beérkezett 377 frt 91 krral.

* **Viz a katonáknak.** A katonai parancsnokság nincsen megelégedve a város által a lovas legénység kaszárnyáira kivetett vizdijjal. A városi tanács tegnapi ülésében tárgyalta a parancsnokság beadványát. Kérik, hogy a Ferencz-József lovassági laktanyára nézve ne állapitsa meg a vizfogyasztás maximumát. Ezt a tanács nem találta megengedhetőnek a vizpocsékolás meggátlása végett. A Füzeséri és Körösmenti kaszárnyákra nézve azonban elállott a tanács fogyasztandó viz maximumának megállapitásától. Legérdekesebb a katonai parancsnokság azon kérelme, hogy a vízvezetékre nézve a város velük német nyelven kösse meg a szerződést s ez legyen az irányadó. Ezt már nagyon természetesen a tanács határozottan visszautasitotta.

* **A »Korona« senkinek nem kell.** A vén »Korona« vendéglő valaha jobb napokat, zajos életet látott. Ma már csendes borméró; az oldala megvedlett, a teteje majd ugy néz ki, mint Petőfi pusztai csárdája. A város tul akar adni rajta, de már két izben meddő lett az árverés. nem kell senkinek. A városi tanács most nem tehetett mást, mint kiadta a Korona ügyét a főmérnöknek, hogy tegyen előterjesztést az épület legszükségesebb átalakitásáról. Egy kissé ki akarja a város javittatni az ócska kaputot, hogy továbbra is hasznot hajtson, mig akad vállalkozó a megvételére.

* **Előléptetések a tábornoki karban.** Mint értesülünk, a legközelebbi előléptetések alkalmával, különösen a vezérőrnagyi rangfokozatban fognak a közönséges előléptetéseknél nagyobbmérvü előléptetések történni. A májusi előléptetéseknél ugyanis tizennégy oly állást, mely mindeddig ezredesekkel volt betöltve, vezérőrnagyokkal töltenek be. E rendkivüli előléptetés az ezredeseknek vezérőrnagyokká történendő előléptetését nagymérvben befolyásolja, ugy annyira, hogy mig a rangsor szerinti előléptetéseknél az ezredesek átlag öt és fél évig vártak kineveztetésükre, a májusi előléptetéseknél már öt évig e rangfokozatban történt szolgálat után elérik a vezérőrnagyi rangot.

* **A szabadkőművesek ellen.** Rómában most egy nemzetközi társulat alakult a szabadkőművesek ellen. Ez a társulat az idén Brüszszelben kongresszust rendez, a melyen megbeszélik a szabadkőművesek elleni harcz módját. A társulat Budapesten is állitott föl egy ügynökséget, a mely legközelebb bocsátja ki felhivását a magyar katholikusokhoz, hogy szervezkedjenek a szabadkőművesség elleni harczra.

* **Amikor a hivatalos czopf tréfál.** A rendőrfőkapitányság e hónap 3-ikán egészen komoly felszólitást kapott a büntetőtörvényszéktől, hogy e hónap 5-ikének reggeli 9 órájára állitsa elő — Szeles Adorjánt a törvényszékhez, a kuriai itélet hirdetése véget. A rendőrségnél az első pillanatban tréfának nézték a dolgot, dehát hivatalos szám, hivatalos pecsét a megkeresésén, minden rendben volt s csakugyan komolyan kellett venni a dolgot s akképp intézni el, mint egyébb hasonló természetü megkeresést. Mindenekelőtt a bejelentő hivatalban eszközölt gondos utánjárás után megállapitották, hogy Szeles Adorjánnak ez idő szerint a főváros területén rendőrileg bejelentett lakása nincsen s utolsó bejelentett lakásáról, a csömöri ut 123. szám alól a mult év április 1-én a budavári Henczi-szoborhoz távozott s azóta nyoma veszett. De ez még nem volt elég. Más előállitási megkereséseknél az illetőt reggeli álmából detektiv ébreszti fel. Most is ezt kellett tenni. Megkivánta ezt ez eljárás — komolysága. Tegnap, 5-ikén reggel 6 órakor detektiv kopogtatott be Szeless Adorjánné lakására s követelte, adják elő Szeless Adorjánt. Ott kell lennie, mert a rendőrtanácsos ur különben nem küldte volna őt érte. És, ugymond,

nagy baj lesz ám abból, ha Szeless ur pontban kilencz órára nem lesz ott a biróság előtt. Amikor kilencz óra is elmult s Szeless Adorján makacsul vonakodott megjelenni, a detektiv végre megirta jelentését, hogy Szeles Adorján az elmult éjszakát nem töltötte otthon s igy a birósághoz elő nem állitható. — Ezt a jelentést a főkapitányság azután komoly hivatalos pecséttel elküldte a törvényszéknek.

* **Az iparosok figyelmébe.** Miután gyakori eset az, hogy az iparosok a törvényben meghatározott időn tul jelentik be a betegsegélyző pénztárba segédmunkásaikat, az iparhatóság ez uton is felhivja az összes, de különösen az épitő iparosokat — **kik** már több helyen dolgoznak, — hogy munkásaikat az 1891 XIV. t. cz. 26. §-a értelmében a munkába lépéstől számitott 8 nap alatt annál is inkább jelentsék be, mivel a bejelentés elmulasztása, illetve annak 8 nap után való teljesitése esetén a hivatkozott törvényben előirt büntetési eljárást inditják meg ellenük.

* **Gyász a regàléért.** A „Fogaras és Vidéke“ cz. lap legközelebbi száma gyászkeretben jelent meg. A gyászkeretet az magyarázza meg, hogy F o g a r a s városa vesztes lett abban a perben, amely a regálé kártalanitás felett közte, a kincstár és az urbéresek közt folyt le. A peresités nagy levertséget idézett elő Fogarason — és a hogy a helyi érdeket annyira szivén viselő »Fogaras és Vidéke« a helyzethez illő komolysággal gyász keretben jelent meg, azt a lap előfizetői hálás megnyugvással és élénk elérzékenyedéssel fogadták.

* **Paraszt-dráma.** C s e r e k l y e András jómódu parasztlegény beleszeretett egy szegény parasztember leányába s a nagy szerelemről egy kis szőke leányka is tesz bizonyságot. Az öreg Csereklyeiné, aki Kisvácon a gazdag előnevet kapta, hajthatatlan volt dölyfösségében és hallani sem akart arról, hogy a fia feleségül vegye Csóti Julist. De Csereklye Andrásban is volt elég könnyüvérüség, hallgatott az édesanyja szavára és választott magához méltó, gazdag familiából leányt és elhagyta a szegény Csóti Julist, akit esztendőkig hitegetett. A büszke Csereklyéné diadalának örömére hetedhét országra szóló lakodalomra készült. Az esküvő napján a násznagyok bokrétás botokkal, a vőfélyek sarkantyus csizmában, pántlikás kalapban, zeneszóval és pisztolydurrogatással kisérték a násznépet a templomba. Amikor azonban a mátkapár a pap elé járult, a bámész tömegen Csóti Julis tört át hirtelen kétesztendős gyermekével a karján.

— Elhoztam a nászajándékodat — kiáltott a vőlegényre és letette elébe a gyermeket, — amely keserves sirásra fakadt.

Kinos zavarban volt a násznép, s a pap sem tudta hamarjában mihez fogjon, amikor a harangozó egyszerre csak fölkapta a gyereket s rákiáltott Csóti Julisra:

— Gyere innen, mert különben viszem a gyerekedet a Dunába.

A szegény leány zokogva ment utána, de akkor előtermett az öreg Csóti, halállal fenyegette a vőlegényt és a násznépet s előre rémitgette őket, hogy rájuk gyujtja a házat. Nagy volt a félelem, de Csótit végre kituszkolták a templomból, ahonnan rendőrök kisérték be a városházára. Négy rendőr őrizte a lakodalmas házat, nehogy a Csótiék hivei bajt csináljanak. Az öreg Csereklyné még a lakoma idején sem engedett a gőgösségéből és ki-kiszólt a rendőröknek:

— Ha baj van, szóljanak kigyelmetek! Ha kell még a huszárokat is kihivom a városból, de azt a népet meg kell tanitani.

* **Meghosszabbitott előmunkálati engedély.** Lukács volt kereskedelmi miniszter egy évvel ezelőtt P o p p e r István budapesti mérnök, épitész-vállalkozónak előmunkálati engedélyt adott egy Mező-Telegtől P.-Ujlak, Czigányfalva, Kövesd, Bogdán-Sovárhegy, Tatáros érintésével Kistótfaluig, innét Kövesegyháza és Sástelek, Sárszeg és Alsó-Derna irányában Felső-Dernáig vezetendő rendes, esetleg keskenyvágányu helyiérdekü gőzmozdonyu vasut kiépitésére. D á n i e l Ernő kereskedelemügyi miniszter az előmunkálati engedélyt 1 évre meghosszabbitotta.

* **Sertésvészes vármegye.** Békésvármegye alispánja Békésvármegye valamennyi községének országos vásáraira eltiltotta a sertések felhajtását, s ezen tilalmat a sertésvésszel fertőzött békésvármegyei községekkel határos községekben tartandó heti piaczokra is kiterjesztette.

* **Tüzoltó különitmény V.-Velenczén.** Megemlékeztünk a tüzoltó-egylet főparancsnokának: M e z e y Mihálynak beadványáról, melyben sürgeti a tüzoltó-intézmény fejlesztését s különösen a várad-velenczei tüzoltó-különitmény mielőbbi felállitását. A városi tanács tegnapi ülésében foglalkozott a beadványnyal s sürgősen elrendelte a v.-velenczei különitmény felállitását. A szükséges épitkezésekre haladéktalanul kiirják a pályázatot.

* **Egy szekeres baja.** Bujdás Péter szekerest beküldötte tegnap Frank Bernát tenkei kereskedő Váradra, hogy a dohányraktárból 500 frt. áru trafikot hozzon. Az 500 frtot kifizették a tenkei adóhivatalnál és egy nyugtát kaptak róla, a melylyel a szekeresnek a dohányraktárnál be kellett volna számolni. Még a raktárban a dohányt válogatták, a szekeres elment Andrényi vaskereskedőhöz valamit vásárolni és az uton (Nagypiacztér) elvesztette a megrendelési ivet és a nyugtát is, a mely nélkül nem adják ki neki a dohányt. A szekeres kéri a megtalálót, sziveskedjék az iratokat a rendőrségre elvinni, mert más ugy sem veheti hasznát.

* **Kérelem a közönséghez.** A Tiszántul f. hó 5, i, csütörtöki száma, — daczára, hogy a rendesnél kétszázzal több példányban nyomattuk, az utolsó példányig elfogyott. Mivel az expedició elnézéséből a szerkesztőség példányait is elárusitották kérjük olvasóközönségünket, hogy akinek egy fölösleges példánya van a márczius 5-i. számából kiadóhivatalunkba gyüjteményünk kiegészitéséül illő áron átadni sziveskedjék.

* **Felhivjuk** a gazdaközönség figyelmét D e l l ' O r t ó Károly helybeli magkereskedő czég mai lapunkban közétett hirdetésére, melyet már csak azért is ajánlhatunk, mivel az üzlet már 46 éve áll fenn és igy teljesen megbizható.

* **Háziasszonyok figyelmébe** ajánljuk Brand A. bpesti czégnek lapunk mai számában közölt hirdetését, melyben igen praktikus készüléket ajánl: párisi petroleum-izzófény hüvelyeket, mely megtakaritja a világitó anyagot s meglepő villágossággal ég.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1895. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8^{43} regg., 2^{26} éjjel, személyvonat 11^{32} d. e., 2^{22} d. u., 11^{04} éjjel.	**Budapest-Püspökladány** felől gyorsvonat 7^{08} este, 2^{12} éjjel, vegyesvonat 7^{15} r., személyvonat 3^{42} d. u., 1^{48} éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7^{15} este, 2^{30} éjjel, vegyesvonat 12^{05} d. u., személyv. 3^{58} délután, 2^{06} éjjel.	**Kolozsvár** felől gyorsvonat 8^{38} regg.. 2^{19} éjjel, vegyesvonat 8 r., személyvonat 11^{17} d. e. 10^{44} éjjel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10^{20} d. e., 4^{25} d. u., vegyesvonat 7^{30} este.	**Arad-Szeged-Csaba** felől vegyesvonat 8^{30} r., személyvonat 9^{33} d. e., 5^{30} d. u.
Belényes-Vaskóh felé vegyesvonat 4^{25} reggel, 1^{43} d. u.	**Vaskóh-Belényes** felől vegyesvonat 11^{05} d. e., 9^{09} este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6^{45} r., 4^{35} d. u.	**Érmihályfalva** felől vegyesvonat 8^{10} r., 9^{14} este.
Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 6^{55} r., vegyesvonat 2^{40} d. u.	**Gyoma-Kót-Ősi** felől vegyesvonat 10^{05} d. e. személyvonat 8 este.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése **Fő-utcza,**
Sonnenwirth-féle bazárban **Fő-utcza,**
Kádár és Kiss czégnél **Kishid-fő,**
Kutasi D, papirkereskedésében **Uri-utcza,**
Pauker Dániel papirkereskedésében **Kis-piacz,**
Reich Sándor vegyeskereskedésében **Szent-János-utcza,**
Mezey János füszerkereskedésében **Körös-utcza**
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utcza.
Frankl Mari tőzsde és hirlapelárusitó Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utcza.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtatnak.

EGYLET.

A nőegylet tárgysorsjátéka. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet tárgysorsjátékának huzása ma délelőtt 9 órakor kezdődik a »Sas« száloda nagytermében. Látva azt a nagyérdeklődést, melylyel a közönség a sorsjáték iránt viseltetik, biztosra vesszük, hogy a huzás tartalma alatt zsuffolásig megtöltik az érdeklődők a nagytermet. A huzásnál, miniszteri kiküldött jelenlétében 3 szerencse kerék fog müködni, s igy számitás szerint 1 órakor befejezik. Délután 3 órától a tárgyak ismét megtekinthetők a »Széchenyi« szállóban, hol a nyerők nyereményeiket mindjárt át is vehetik. A vidékiek az elnöknő utján kapják meg nyereményeiket.

A betegsegélyző pénztár ülése. A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár f. hó 8-ik napján, ma délutan 3 órakor igazgatósági ülést tart a betegsegélyző pénztár helyiségében. Az ülés tárgyai: 1. Két jegyzőkönyv hitelesitő megnevezése. 2. Az 1896 január 26-án tartott ülés jegyzőkönyvének hitelesitése. 3. Egy igazgatósági tag megválasztása a szükebb körü bizottságba. 4. Jelentés a pénztár rovancsolásáról. 5. Titkár inditványa a székelyhidi ügyeket illetőleg. 6. A közgyülés idejének és tárgysorozatának megállapitása, egyben bemutatása az évi jetentésnek és a pénztár zárszámadásainak. 7. Özv. Lefkovits Lipótné 157. sz. tag kérvénye, 8. Dr Szabó József drecskei pénztári orvos kérvénye. 9. Szuha Mihály érmihályfalvai 3711. sz. tag táppénz kiadása iránti kérvénye. 10. Titkár jelentése a tagállományról, valamint a mult havi bevételekről és kiadásokról. 11. Egyéb folyó ügyek és inditványok.

Uj kör a megyében. A m. kir. belügyminiszter a d r e c s k e i iparos kör alapszabályait bemutatási záradékkal ellátta.

Igazságszolgáltatás.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyváradi kir. törvényszék holnap Nagy József elnöklete alatt nyilvános ülést tart, melyen a következő ügyek kerülnek végtárgyalás alá.

Barna János és társai lopás büntette.
Fehér Mózes és társa lopás büntette.
Kohn Albert megvesztegetés büntette.
Szelei Istvánné megvesztegetés vétsége.
Szabó József és társa lopás büntette.
Sznop István és társa lopás büntette és orgazdaság vétsége.

Ezredéves kiállitás.

Szász lakodalom a kiállitáson. Május hónapban a kiállitás falvában és az ünnepek csarnokában az erdélyi szászok rendeznek nagy és kiválóan érdekes ünnepséget. Száznál több résztvevője lesz az ünnepnek, köztük persze a mátkapár, akik mostanában tartották az eljegyzésüket. A vőlegényről azt mondják, hogy a legdélczegebb, legcsinosabb szászlegény, a menyasszonyt pedig egyenesen csodaszépnek mondják. A mátkapár a násznéppel május 11-én érkezik Budapestre, s aznap egytömegben kivonulnak a kiállitásra, hogy megnézzék a látnivalókat. Másnap lesz a lakodalmuk. Előbb az anyakönyvvezetőhöz mennek a polgári házasságot megkötni, azután a luteránus templomban is megesküsznek. Innen a kiállitás falujába a szász házba vonulnak lakodalmas menetben, hazulról hozott szász zenekarral, s az uj pár a népies szokások szerint elfoglalja uj otthonát. Az ebédet a debreczeni csárdában eszik, este

pedig az ünnepek csarnokában tartják meg a a lakodalmas bált. A bálra vendégeket is hivnak, akik a földszinten nézik majd a bemutatandó szász tánczokat és szokásokat. A nagy közönségnek a tágas nagy karzaton jut hely.

A Reichsanzeiger a millenniumról. A német hivatalos köröknek rokonszenves érdeklődéséről tesz bizonyságot a német hivatalos lapnak, a Reichsanzeiger-nek, egyik legutóbbi czikke, mely a legrokonszenvesebb hangon emlékszik meg a magyar nemzet nagy ünnepéről és a millenniumi kiállításról. A czikk melynek »A magyar állam millenniumi ünnepe« a czime igy kezdi:

»Magyarország jogos büszkeséggel tekinthet vissza államiságának ezer esztendős multjára, és bátran hivhatja meg Európa népeit nemes és nagyszerü ünnepére. Ki veheti rossz néven egy bár nem tulságos nagy, de nagyra törő és nagyra hivatott nemzettől, ha ezt az ünnepet igazán szivügygyé teszi, amelylyel nem csupán öntudatát akarja emelni, hanem tekintélyét is a külföld előtt.«

Ezután ismerteti a kiállitás munkáit, legfőkép a történelmi, néprajzi és hadügyi kiállitásról irván nagy részletteséggel, mint a minőket ilyen mértékben még sehol se rendeztek a világon. A Reikhsanzeiger a cikk végén kijelenti, hogy a kiállitás minden ujabb mozzanatáról értesiteni fogja olvasóit.

Honvédzenekarok a kiállitáson. Az ezredéves kiállitás, mihelyt a honvédzenekarok kérdése aktuális lett, azonnal megtette a lépéseket, hogy ha meglesznek ezek a zenekarok, a kiállitás területén is játszanak. A honvédelmi miniszteri készséggel hozzájárult a tervhez, s igy ha a honvédzenekarok szervezése a kiállitás ideje alatt sikerül, ezek első nyilvános hangversenyüket a kiállitás területén, a történelmi főcsoport korzóján tartják. Azontul mindennap a honvédzenészek játszanának e helyen.

Millennáris ünnep Amerikában. A newyorki s általában az amerikai magyarság lelkes érdeklődéssel viseltetik a millennium ügyei iránt s minden alkalmat megragad ünnepi hangulatának kifejezésére. Igy a newyorki Grand-Ventral Opera Houseban márczius 15-én nagyszabásu diszünnepélyt rendeznek, mely a honfoglalás idejéből való élőképekkel és szinielőadással lesz egybekötve. Az amerikai magyarok egyébként nem csak ünnepségekkel, de hasznos intézmények létesitésével is tanusitani kivánják, hogy ők a tengeren tul is átérzik az ezredik évforduló nagy ünnepének jelentőségét.

REGENY-CSARNOK.

Pénzért, tisztességért.

Neidegg L. után Dr. Margitai. 30

»Igen örvendek, báró ur, el is megyünk, de eléb szeretnénk beszélni Browning azaz Braunsberg urral. Régen örültem már jó előre ennek a meglepetésnek.«

«Theobald! esengett Bessie megfogva a báró karját,« távolitsd el őket szegény bátyám, láthatod mily kellemetlenül érzi magát!«

Hanem Theobald nagyon jól látta a rémületet, melyet a Braunsberg név emlitése az öregre gyakorolt, sőt maga is megrettent arra a gondolatra, hogy ez az ember álnéven furakodott közéjük. Kinek leánya hát az ő menyasszonya? Majd nagy harag gyuladt szivében; — az egoista haragja, aki kedves énjét nagy veszedelemben látja, — a hiu ember haragja, aki világszájára kerül; minden egyesült benne arra, hogy kérlelhetlen legyen azok iránt, akik ilyen megaláztatást hoztak reá. Jéghidegen válaszolt.

»Én igazán oly kevéssé ismerem Browning ur multját, hogy egyáltalán nem lehet jogom akárkit is kiutasitani, aki barátjának mondja magát.«

Bessie elvesztette vőlegényét. »Igazsága van!« mondá szomoruan, rezkető hangon. Milyen örvény nyilt meg e perczben, áthidalhatatlan« közte es férje közt!

Lehetetlen volt őt tegeznie.

Hirtelen Ruswurmhoz fordult.

»Bankár ur, kérem vezesse ki ezt a .... embert, ez csak nem lehet barátja bátyámnak!« — »Oh drága nagysád! Csak semmi tulságos bizalom! Hé, Neudörffer Károly, beszélj hát magad helyett; frissitsd föl barátod emlékezetét.«

A megszólitott Browninghoz lépett, s vállára tette kezét:

»Vén hunczut!« kezdé durván, miközben csak ugy áradt belőle a pálinka illata; »meghiszem azt, hogy nem ismersz. Ugyancsak fölvitte Isten a dolgodat azóta, hogy nem láttalak; megváltoztál azóta, hogy együtt tanakodtunk, hogy is kellene a vén báró kasszáját kiüriteni«. . . . .

»Ez nem igaz!« kiáltá Bessie. »Nem igaz!« visszhangozá gyöngén Braunsberg, felemelve, tiltakozva, kezét.

»Nem igaz?« kiáltá Russwurm. A körülállókhoz fordulva, rámutatott szerencsétlen áldozatjára s diadalmasan folytatá:

»Nézzétek ezt a kétségbeesett arczot, s mondjátok meg, igazam van-é vagy se? Szédelgő hazug ez a — derék ember! Hamis a név, melyen hivatja magát, — hamis a becsületessége — hamis a gazdagsága. Itt dőzsöl, bált ad, pedig bukott ember?«

Lélekzete is elállt dühöngő beszédje közben; valósággal kapkodott levegő után; majd rekkedt hangon folytatá: »Bornhausen megbukott, ő megmerithette volna, de nem tette; megbuktatott engem is, magát is. De meg vagyok boszszulva, ma jött a hir, hogy Elsmere & Comp. megbuktak!«

»Még ez is!« kiáitá Browniny kétségbeesetten. Ingadozni kezdett s le is zuhan ha egy résztvevő lélek széket nem tol alája, Bessie keblére szoritá az ájuldozó fejét. »Mi történik itt ?« kérdé e pillanatban egy mély férfi hang mögöttük. Bessiet a megnyugvás érzete szállotta meg. Fölismerte Wesselhöft hangját. Fölnézett rá; arcza vörös volt ruhái porosak, nagy sietség nyomai egész megjelenésén.

»Bocsássa meg kérem eljövetelemet s nem épen ünnepi öltözetemet. Rendkivüli ügyek miatt a szokottnál tovább maradtam irodámban, s ott hallottam, egy hirt, amely nagyon megijeszthette Mr. Browningot. Magam akartam kimélettel tudtára adni s esetleg szolgálataimat ujra megajánlani. De fájdalom, a mint látom, a Hióbhir megelőzött, Browning ur hamarább megtudta.»

»Mr. Bowning eltünt mindörökre,« gunyolódék Russvurm. Helyette itt van Braunsberg Ferencz Kattenstädti kertészlegény.

»Ezt én már egy éve tudom,« válaszolá Wesselhöft nyugodtan »de nekem is, másnak is ér annyit a német Braunsberg mint az amerikai Browning.«

»Igazán? A betörő, immár elbocsátott fegyencz, Neudörffer Károly társa?«

Wesselhöft ránézett az elzülött rongyos emberre; arczkifejezése elkomorult.

»Ah hagyja ezeket a régi históriákat Russwurm ur; igen komoly kellemetlenségeket szerezhetne velük magának, Nendörffer és Braunsberg közt semmi más összeköttetés nincs, mint hogy ismerték egymást valamikor. Utasitsa ki ezt a csavargót innen, ahová nem való, s akkor azután mert e vád nyilvános volt, előadom én is nyilvánosan a tényallást; én jobban ismerem őt, mint bárki más, hiszen atyám tisztartó volt az ön nagyatyjánál, élete utolsó évében, báró ur!« fordult most Kattenstädthez aki dult arczczal haloványon állott ott.

Nendörffer szép csöndesen kitakarodott. Egész sereg kivánesian állotta most körül Wesselhöftöt aki nyugodtan folytatá:

»Braunsberg Ferencz Kattenstädt báró egyik kertészének legifjabb gyermeke volt, keresztfia az öreg bárónak, kit ez azért különös jóakarattal pártfogolt. Azonban sajnos, 12 éves korában rosz társaságba került; Neudörffer Károly lett a gyermek rosz szelleme, ki őt eleinte csak bolond, később azonban gonosz csinyekre vezette. Neudörffer, hogy magát állitólag legvégsőbb nyomorából kiszabaditsa, merényletet akart elkövetni az őreg báró iróasztala ellen, mely gaztettben Braunsberg mint büntárs volt szereplendő, őrt kellett állania, hogy meg ne lepjék czinkosát.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A Vágó-féle diszmenet elmarad.

Budapest, márczius 7. (Saj. tud. táv.) Feltünést keltett ma mindenütt azon hir, hogy a Vágó Pál festőművész által tervezett millenniumi diszmenet elmarad, mert a vállalkozók az ünnep rendezésétől visszaléptek.

Ebéd a külügyüminiszternél.

Bècs, márczius 7. (Saj. tud. táv.) Goluchovszky Agenor külügyminiszternél ma nagy diszebéd volt, a melyen megjelent Lajos Viktor főherczeg is.

A millennium törvény beiktatása.

Budapest, márczius 7. (Saj. tud. táv.) Biztos forrásból vett értesülés szerint a millenniumi ünnepet a képviselőház ünnepi ülésén külön törvénybe fogják iktatni.

A külföld és a millennium.

Bécs, Goluchovszky Agenor gróf külügyminiszter hivatalosan értesitette a külföldi kormányokat Magyarország ezredéves ünnepéről, s felkérte őket, hogy az ünnepségeken képviseltessék magukat.

Honvéd tüzérek.

Budapest, márcz. 7. (Saját. tud. táv.) Illetékes körökben elterjedt a hire, hogy a honvédelmi miniszterium költségvetése során a kormány bejelenti az országgyülésnék a magyar honvédségnek külön tüzérséggel tervezett ellátását. Ha a hir. igaz, a reform csak a jövő évre létesithető, mert a tétel az idei költségvetésben elő nem fordul. A dolognak az a magyarázata, hogy a véderő-törvénynek gyökeres megváltoztatása van tervben.

Közgazdaság.

Nagyvárad ismét zárlat alatt.

— A sertésvásár betiltása. —

Az elmult év sok csapást hozott a gazdákra, különösen a sertéstenyésztéssel biró vidékeken. A sertésvész miatt alig volt olyan vidék, a melyet a miniszter rövidebb hosszabb ideig zár alá ne vett volna.

Nagyváradon hire sem volt a sertésvésznek, itt nem is konstatáltak egyetlen esetet sem, mégis félévnél tovább zárlat alatt állott a város.

Látogatott, jóhirü országos sertésvásárait nem tarthatta meg s ennek szomoru következményeként a város közel 20,000 forintot veszitett.

Nem ért semmit a kérés; feliratok, deputáczió hiábavalóknak bizonyultak, a miniszter határozatát nem ingathatta meg semmi. A város gondos feje aggódva nézte a városi pénztárban azt az üres helyet, amit a sertésvásárok jövedelmének kellett volna betölteni. Sok gondot okozott ez a zárlat Nagyváradnak.

De a kényszer hatása alatt kezdtünk beletörődni az adott helyzetbe.

Ugy látszik azonban, hogy ebben az évben is sok galibát fog okozni Nagyváradnak a sertésvásár.

A napokban a szomszédos Pecze-Szőllős községben konstatálták hivatalosan a vészt. A hatóság azonnal megtette a szükséges óvintézkedéseket s a községet zárlat alá helyezte.

A nagyváradi tavaszi országos sertésvásár márczius 13-ára és 14-ére van kitüzve. Éppen mert Pecze-Szőllősre nézve azonnal a legszigorubb sertés-zárlatot foganatositották, azt hittük, a szőllősi eset nem szolgál akadályul a nagyváradi sertésvásár megtartásának. Érthető tehát a meglepetés, amit okozott tegnap délelőtt a kereskedelmi miniszter távirata a városházán, *melylyel a nagyváradi országos vásárra a sertésfelhajtást szigoruan eltiltja.*

Sal Ferencz polgármester még a délelőtt folyamán táviratot intézett a miniszterhez; feltárta a helyzetet s kérte a zárlat visszavonását. A betiltás most különösen sok bajt okozna.

Már alig pár nap mulva itt a sertésvásár ideje. A szabályok szerint 8 nappal a vásár előtt már szabad a városba sertéseket behozni. Tényleg jelenleg is van már sertésnyáj itt, igen sok pedig utban van, melyeket be kell bocsátani Nagyváradra.

A zárlat folytán ezeket az ezrekre menő sertéseket a város területéről csak azonnali levágásra lehetne elszállitani s igy a kereskedők és gazdák a mig óriási károsodást szenvednének, közegészségügyünkre is káros befolyást gyakorolna a rengeteg állat itt vesztegléseː

A polgármester biztositotta a minisztert, hogy a Pecze-Szőllősre és vidékére a legszigorubb zárt alkalmazza a város, és e vidékről egyetlen sertést sem fognak behozni, de más, vészmentes helyekről engedje meg a sertések felhajtását.

E távirati kérelemre tegnap estig nem érkezett válasz a minisztertől, miért is a város nevében ifj. Rimler Károly főkapitány még az éjjel a fővárosba utazott, hogy szóval is jelentést tegyen a kereskedelmi miniszternek s adja elő a város kérelmét a zárlat fenti értelemben való visszavonása iránt.

Vajjon lesz-e eredménye?

Törvényjavaslat a szövetkezetekről.

Mig mezőgazdáinknak küzdeniök kell, hogy meggyőzze a közügyek vezetőit mezőgazdaságunk nyomott helyzeteiről és csak nehezen alakulnak társadalmi uton mezőgazdasági szövetkezetek, addig az osztrák kormány belátva, azon nagy fontosságot, a melylyel a mezőgazdaság fejlődésére a szövetkezés van, törvényjavaslatot készitett, a melynek czélja, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek alakitását az állam kötelezővé teszi és pártfogásába veszi. A javaslat felöleli mindazon tényezőket, a melyeket mezőgazdák a mezőgazdaság felvirágoztatására folyton hangoztatnak és igyekszik a szövetkezetek autonomiáját is lehetőleg sértetlenül fenntartani. Ezen tényezők közül különösen a hitelügy az, melynek rendezése a szövetkezetek főczélját fogja képezni. A törvényjavaslat főnehézségét a tagok kötelező részvétele a szövetkezetekben okozza. Tudniillik, itt azon kérdés merül föl, ki köteles a mezőgagdasági szövetkezet tagja lenni és ez gyenge oldala a javaslatnak, a min nem is csodálkozhatunk, ha elgondoljuk, hogy e tekintetben a politikai és szocziális viszonyok jönnek tekintetbe. A szövetkezetek területi beosztásának alapjául a birósági kerületeket veszi a javaslat. Sokan e helyett azt akarják, hogy a szövetkezetek községek szerint alakuljanak. Mindazonáltal e javaslatot örömmel üdvözlik Ausztria mezőgazdái, mert általánosságban megfelel azon követelményeknek, a melyek a mezőgazdaság fellenditésére szükségesek.

Szeszadó reformja tárgyában igen figyelemreméltó kérvényt intézet ma a képviselőházhoz a sárosvármegyei gazdasági egyesület. Kifejteti benne, hogy »a mezőgazdasági szeszipar mai szomoru helyzetén segiteni, ezt a nélkülözhetetlen mezőgazdasági ipart fölvirágoztatni legalkalmasabb, sőt a gyökeres orvoslás talán egyedül lehetséges módja volna az országos szesz-egyedáruság behozatala.« Minthogy azonban erre most nincs kilátás, másrészt ez iparág s a vele kapcsolatos egész fölvidéki mezőgazdaság helyzete oly válságos, hogy a rendezés hosszabb időre való elhalasztása egyértelmü lenne e fontos iparág tönkremenetelével, sürgősen kérelmez a fölterjesztés addig is, »némi palliativ intézkedéseket, hogy a beteg az orvos megérkeztéig életben maradjon.» Ily paliativ intézkedések lennének:

I. A tulmagas kontingens s ennek következtében meglevő készletek csökkentésére a) a pótkontingens megfelelő ideig való beszüntetése; b) az ipari czélokra szolgáló adómentes szeszek a kontingensbe való bevonása; c) az adómentes pálinkafőzés és a lisztes anyagokat földolgozó kis üstök üzemének beszüntetése. II. A nagyiparral szemben mutatkozó hátrányok s az értékesités nehézségeinek csökkentésére: a) kedvezmények nyujtása arra, hogy bizonyos, természetszerüleg összetartozó vidék gazdaközönsége lehetőleg finomitókkal összekötött szabadraktárakat létesithessen; b) a természetszerüen e vidékhez tartozó közönségnek (regále-birtok) beszerzés czéljából e forrásokhoz való utalása lehetlenné tétetvén azonban a kölcsönös kihasználtatás eshetősége; c) a gazdák által fentartott finomitók terméke a kivitelnél némi jutalomban részesittessék (kivitelre csakis finomitott szesz alkalmas, miért is ma a gazda a kivitelben nem is részesülhet); d) a kisebb üzemmel járó aránytalanul nagyobb termelési költség fedezésére a gazdasági szeszgyáraknak a mainál nagyobb s arányosabban elosztott bonifikáczió adassék. III. Az állam érdekében a fogyasztási adó biztositása, a fogyasztó nem pedig a termelő ország javára, lehetőleg fogyasztási vámvonal fölállitása által. IV. Az állam s a termelő érdekében egyaránt szükséges ellenőrzés szigoru de raczionalis legyen, mely a czélt biztositsa anélkül, hogy a termelőt fölösleges zaklatásokkal keseritené.

Terménytőzsde.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, márczius 7.

Buza tavaszra, bácskai	7.11
» tavaszra, északi	7.13
» szeptember-októberre, bácskai	6.78
» szept.-okt.-re északi	6.79
Rozs tavaszra, bácskai	6.46
Rozs tavaszra, északi	6.48
Tengeri junius-juliusra, bácskai	4.25
» jun.-jul.-ra, északi	4.26
Repcze augusztus-szeptemberre, bácskai	10.90
» aug.-szept.re, északi	10.95

Bécs, márczius 7.

Buza tiszai	7.40—7.70
» bánsági	7.25—7.60
» bácskai	7.20—7.50
» szokványáru őszre	7.39—7.41
» szokványáru tavaszra	7.15—7.17
Rozs tiszavidéki	6.85—7.00
» szokványáru őszre	6.36—6.38
» szokványáru tavaszra	6.65—6.67
Tengeri magyar	6.40—6.40
Zab, magyar kereskedelmi	4.65—4.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. márczius 7-én.

Magyar aranyjáradék 4%	122.—
Magyar koronajáradék	99.05
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	124.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½%	101.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.50
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	96.75
Kulmérési jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	97.—
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	157.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	143.—
Osztrák járadék papirban	101.—
Osztrák járadék ezüstben	101.—
Osztrák járadék aranyban	122.—
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztrák államsorsjegyek	147.—
Osztrák magyar bankrészvény	990.—
Magyar hitelbank részvény	422.—
Osztrák hitelintézeti részvény	380.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	372.25
20 frankos arany (Napoleondor)	456.—
Német birodalmi márka	59.02½
London vista	120.65
Páris vista	47.87½
20 márkás arany	11.78

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

NYILTTÉR.

Az elaggot iparosok alapjára.

A mult hét folyamán szivesek voltak adakozni az elaggot iparosok alapjára: A biharmegyei kereskedelmi ipar és terményhitelbank 25 frtot, Molnár Lajos ur szakértői szemle dijat 10 frtot, ipari munkákban Gyagyovszky Maszlay Viktor lakatos 60 frt, Zimmer József asztalos 10 frt, Veinstock Fülöp órás 6 frt, Ujváry Vilmos bádogos 5 frt értékben. Fogadják a szives adakozók e helyen hálás köszönetemet. A jótékonysági bizottság nevében *Bertsey György,* bizottsági elnök. Nagyvárad, 1896. márczius hó 7-én.

Tisztán kezelt, természetes

HEGYI-BOROK

a legelőnyösebb árban!

Nagyobb kedvező bevásárlásaim folytán elismert **legjobb minőségü boraimat** a következő árban árusitom:

Kitünő asztali ó-bor, literje . . **30** kr.
— 100 liter 21 frt. —
Magyarádi ó-bor, literje . . . . **38** kr.
— 100 liter 28 frt. —
Magyarádi ó-bor I., literje . . . **46** kr.
— 100 liter 32 frt. —
Ménesi veres bor, literje . . . **40 kr.**
1885. évi Ménesi veres bor, literje **66** »
1885. évi Magyarádi bakator, literje **66** »

Mindennemü üvegelt csemege-, aszú- és pezsgöborok, a legolcsóbb árban.

Ajánlom még jól berendezett

fűszer- és csemege üzletemet.

BOROKAT nagybani vételnél a legolcsóbban számitom.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesittetnek.

Kiváló tisztelettel

MERTZ NÁNDOR,

Nagyváradon, Nagy-Körözs-utcza, Mertz-ház.

Telefon-összeköttetés! (69) 1—2

(3) 4—26 **Gyors és biztos segély**

gyomorbaj és annak következményei ellen!!

A legjobb és leghathatósabb gyógyszer az egészség fentartására, a nedv és vérnek tisztitására és tisztántartására és jó emésztés elyidézésére a már mindenütt ismert és kedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsam.

A legjobb és leghatékonyabb gyógyfüvekből leggondosabban elkészitve, igen hatásosnak bizonyult emésztési nehézségeknél, gyomorgörcsnél, étvágytalanságnál, savanyu büfögésnél, vértolulásnál, aranyeres bántalmaknál stb. stb. Ezen kitünő tulajdonságainál fogva, biztos és jónak bizonyult háziszerré vált.

Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üveg 50 kr. Több ezer elismerő és dicsérőirat van kitéve szives betekintés végett.

Ovás! Csalódások elkerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy minden üveg az egyedül én általam eredeti előirás szerint készitett, dr. Rosa éltető balzsama, bék kartonba van begöngyölitve, melynek hosszoldalán »Dr. Rosa éltető balzsama, B. Fragner gyógyszertára a »fekete sashoz«, Prága 205—III. felirással van ellátva, német, cseh, magyar és franczia nyelven, homlokzatán törvényszékileg bejegyzett alábbi védjegygyel. — **Dr. Rosa életbalzsama valódi minőségben kapható a készitő főraktárában**

Fragner B., gyógyszertárában »zum schwarzen Adler« PRAGA 205—III. szám. Budadesten **Török József** gyógyszertárában. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszertára raktáron tartja ezen életbalzsamot. Ugyanott kapható:

Prágai egyetemes házikenőcs

mindennemü gyuladás, seb és daganat ellen, több ezer köszönő irat által biztos hatásunak elismert szer.

Biztos sikerrel alkalmazható gyuladásoknál, tejrekedéseknél és emlőkeményedésnél a gyermekválasztásnál: kelevényeknél, vérdaganatnál, genyesedésnél, pokolvarnál, körömdaganatnál, kézen vagy lábon előforduló körömméreg ellen, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, elzsirosodásnál stb. Minden gyuladas, daganat, keményedés a legrövidebb idő alatt meggyógyittatik; ha azonban genyedés állt be, akkor a daganat legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül kiszivatik és meggyógyittatik.

25 és 50 kros dobozokban.

Ovás! Minthogy a »prágai egyetemes házi kenőcs« igen gyakran hamisittatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy eredeti alairás szerint csakis nálam készittetik. Az csakis akkor valódi, ha a sárga érczdobozba, a melybe töltetik, vörös használati utasitásba (9 nyelven van nyomva és kék kartonba, mely a fentebbi védjegygyel van ellátva, van göngyölve.

Fül-balzsam. A legkipróbáltabb és számtalan kisérlet által kitünőnek bizonyult gyógyszer nagyothallók és iszketek gyógyitására 1 üvegcse 1 frt.

TELEPHON.

A n. é. vevőköröm és a n. é. közönség kényelmére

TELEPHONT

rendeztem be üzletemben, miről kérek tudomást venni és adandó alkalommal

czipő vagy ***más áru megrendelésénél*** használt venni méltóztassék.

Tisztelettel

Leitner Lázár.

36 4—5

Alapittatott 1850-ben.

Dell'Ortó Károly

magkereskedése
a „ZÖLD KOSZORU"-hoz.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani **aranykamentes**

franczia és magyar luczerna,

stiriai vörös lóhere, angol perje magvakat és a legkitünőbb **pázsit-disz vegyüléket** s továbbá **valódi oberdorfi kerek palack alaku, Dobidos** javitott uj. **Mammut takarmány, répa magvakat**, melyekért felelősséget vállalok.

Lenmag, Gomborka vagy **inoricza. Kendermag.**

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várom.

Képes árjegyzéket kivánatra bérmentve küldök.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek; csomagolási költség nélkül. 57 2—6

---

40 frtért

206 füzet

OSZTRÁK MAGYAR MONARCHIA

egészen uj

felvágatlan állapotban

(66) 2—3 eladó.

Hol? Megtudható a kiadóhivatalban.

Szőllőbirtokosok figyelmébe!

Az idén is szándékozom, nagyobb mennyiségü **gyökeres** Ripariába **fás ojtásokat eladásra** készittetni, felkérem azon szőlőbirtokos urakat, kik őszi átvételre **gyökeres ojtványokat** rendelni óhajtanak, megrendelésöket nálam minél előbb eszközölni sziveskedjenek, hogy részökre **óhajtások szerinti fajokat** a kivánt mennyiségben ojtathassam.

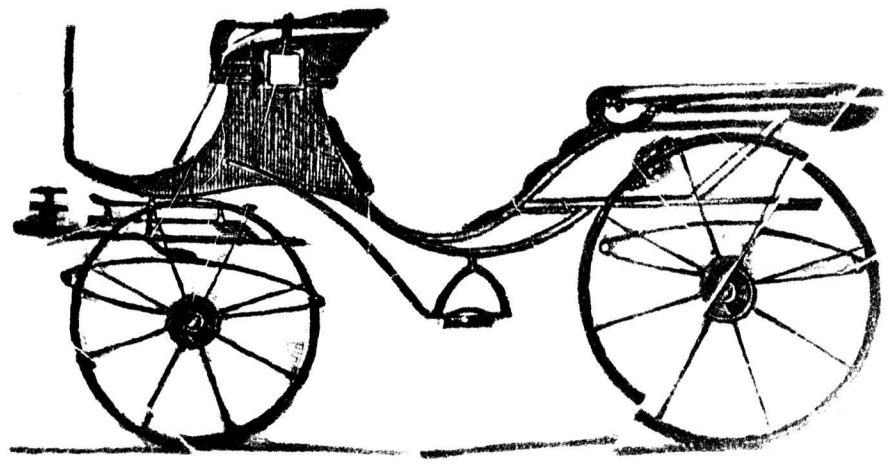
Az igy megrendelt, csakis **tökéletesen** összeforrott ojtványok ezrét 105 forintért számitanám és megrendeléskor ezrére 20 forint előleg lenne fizetendő.

Elsőrendü legalább $6^m/_m$ vastag ojtáshoz alkalmatos gyökeres Ripáriát — addig mig készletem tart — ezrét 20 frttal és ültetéshez alkalmas $6^m/_m$-nél vékonyabbat ezrét 15 frttal szolgálhatok.

Nagyvárad, 1896. február 20-án.

46 8—10 **JANKY JÓZSEF.**

Nagy kocsi-kiállitás és kiárusitás.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy kedvező idő esetén **márczius hó 15., 16. és 17-én, Apáczai-utczán** végig hatóságilag engedélyezett

nagy kocsi-kiállitást és kiárusitást

rendezek mindennemü saját gyártmányu **diszes kocsijaimból,** melynek megtekintésére a n. é. közönséget tisztelettel meghivom.

Gyáramban a téli idény alatt az összes személyzetemet foglalkoztatva, oly nagy választéku raktárt állitottam össze a tavaszi és nyári szükségletre, melylyel egy vidéki kocsigyár sem rendelkezhetik és egyrészt ezáltal, másrészt pedig helyszüke miatt kénytelen vagyok különböző kocsijaimat **mélyen leszállitott áron** kiárusitani, mely kedvező alkalomra különösen felhivom a t. gazdaközönség figyelmét.

Gyári helyiségemben még található nagy készlet munka alatti szekér és kocsiból meggyőződhetnek t. vevőim, hogy gyártmányaim elkészitéséhez a legjobb minőségü anyagot használom és igy teljes bizalommal fordulhatnak hozzám.

Teljes tisztelettel 68 1—0

BODÁNSZKY LIPÓT, kocsigyára.

16 4—4

Millennium alkalmából

NEMES MIHÁLY

Lévay **KIZARÓLAG** Palota.

kész női felöltő

áruházát

megnagyobbitotta és rendkivül nagy raktárral látta el magát. Bejárta Páris és Berlin legirányadóbb divat-szalonjait, ahol bevásárlásait személyesen eszközölte. A napokban haza érkezett és választéka oly remek lesz, hogy bármely külföldi vagy fővárosi czéggel versenyezhet.

Tekintetbe véve **kiállitás** alkalmával a fővárosi drága árakat, igen ajánljuk hölgyeinknek vásárlás előtt *Nemes Mihály* gyári raktárát megtekinteni és szükségletüket csakis ott beszerezni, hol a **jutányos gyári szabott árak** minden darabon látható és **túlfizetés nem létezik!** (67) 1—0

Ruhák párisi izlés szerint elkészittetnek!

Szégyenli magát

(217) 13—26

a kis leány, mert a máskép oly kedves arcza a bőr tisztátlansága által oly régen el van csufitva és csak most tudta meg, mily könnyen és hamar segithetett volna azon, az általánosan ismert és kedvelt

Vértes gyógysz. Lugosi arczkenőcse

által.

Ezen arczkenőcs a legjobb szer a májfoltok, szeplők, böratkák, pattanások, ugymint **minden más bőrtisztátlanság** el távolitására.

1 adag 60 kr., 1 frt és 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 nagy vagy 2 kisebb adag bérmentesen küldetik

Nézzen meg engem

vagy más hölgyeket, kik a

Sziciliai hajifjitót

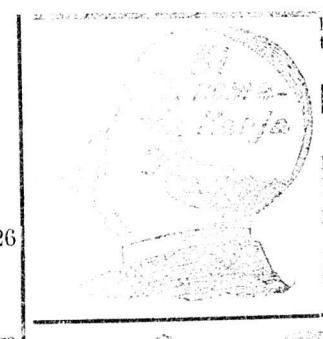

használják és találni fogja, hogy az ezáltal visszaszerzett hajszin, eredeti hajszinünktől nem különböztethető meg.

A sziciliai hajifjitó nem tartalmaz ártalmas szereket, nem technikai festőszer, hánem a legegyszerübb módon, naponta csak egyszeri használása által adja vissza az **ősz hajnak eredeti szinét,** anélkül, hogy a bőrön vagy fehérneműn pecsétet hagyna hátra, vagy a haj mosásánál szint hagyna.

Egy üveg 2 frt, 3 üveg hat ferint előleges beküldése ellen bérmentve küldetnek. Megrendelésnél kéretik a **haj eredeti szinét megadni.**

1 adag **pomádé epidermale,** amely a hajnak eredeti fényét visszaadja, 1 frt.

hogy feje későbbi években hirdetési czélokra használtassék, a haja ápolásához

Dr. Heufel-féle hajszeszt

vegyen.

Ezen hajszesz a fejbőrre erősitőleg és üditőleg hat, megakadályozza a korpásodást és a hajnak kihullását, mi által **dúsgazdag hajnövést** eredményez.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. — 6 frt előleges beküldése ellen 4 üveg bérmentesen küldetik.

és **erőteljes szakái,** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető

Dr. Heuffel-féle bajusznövesztő-pomádéval.

Ezen teljesen ártalmatlan szerekből készült pomádé által a legrövidebb idő alatt, még 16 éves ifjak is, **gyönyörü bajuszt és dús szakállt** nyernek.

Fél adag 1 frt 25 kr., egy egész adag 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 egész adag bérmentesen küldetik.

Kapható gyógyszertárakban és illatszer-észeknél.

Raktár Na gyváradon: Nyiry György gyógyszertárában ahol azonkivül kaphatók a **„Sas“** gyógyszertár világhirü gyógyszerei, u. m. dr. Heuffel-féle **gyomoressenczia;** dr. Heuffel-féle **vértisztitó labdacsok: Injectio** és **Capsules veget.: Antibet in: Sassaparilla kivonat;** Herkules-fürdői **köszvénys zesz** stb. Ahol nincsen raktáron megrendelendő egyenesen a készitőtől:

VÉRTES LAJOS

„SAS“ gyógyszertára, LUGOS 2a. sz.

Fentnevezett czikkek csak akkor valódiak, ha az oldalt nyomtatott védjegygyel vannak ellátva.

A II. Magyar

Osztály-Sorsjáték

sorsjegyei kaphatók a

Biharmegyei Takarékpénztárnál.

50 12—0

Javitott Kneipp kura

fejfájdalom és hajhullás

ellen.

Okvetlen használ.

Felvétetett 1895. juniusban.

Felvétetett 1895. decemberben.

A legkitünőbb eredményt. — A köszönőlevelek mindenki által megtekinthetők.

Egy üveg hajbalzsam 1, 2, 3, frt utasitással együtt.

FRÖTSCHER P.

a hajkura feltalálója

BÉCS, III., Hauptstrasse 133. szám.

FELTÜNÖ!

HÁZIASSZONYOK sok pénzt takarithatnak meg a párisi petroleum-izzófény-hüvelyek használata által.

Párisi petroleum-izzófény-hüvelyek.

Minden hüvely 15 kr.

Szabadalmazva minden iparállamban. — Minden darab több hétre fehér világitást ad.

Legnagyobb világitó-erő legkisebb petroleum-fogyasztásnál.

Nincs korom! Nincs szag! A legrosszabb petroleum is meglepő fehér világossággal ég.

A hüvely ugy a mint van, bele lesz dobva a petroleum-tartóba és 24 óra után már meglepően fehér fényt kapunk. Ha a petroleum kiégett, több héten át utántölthető a nélkül, hogy ki kellene venni. **Az első esetben figyelni kell, hogy a lámpa tiszta legyen és a bél le legyen vágva.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan expediáltatnak. — Magyarországon egyedüli elárusitója: **BRAND A.** Budapest, Kalap-utcza 15. szám.

Minden városban kerestetnek viszont elárusitók; (68) 2—20

Ajánlom külön álványon levő gyors-herefejtőm járgányhajtásra.

Különös figyelembe ajánlom a legujabban föltalált és igen előnyösnek bizonyult Schuber-gyalugépemet.

KÁDÁR GYULA

szabadalmazott gyors lóheremag-fejtő-gyára, gép- és gőzkazán javitó műhelye, réz- és vasöntődéje **NAGYVÁRADON**

Alólirott ez uton vagyok bátor ugy a város mint a vidék nagyérdemü gazdaközönségének legalázatosabban tudomására hozni, hogy ez ideig **Várad-Velenczén, a Weinberger-féle szeszgyárban** létezett **műhelyemet és gyorsheremagfejtő gyáramat**

Nagypiacz-tér 75. szám alatt, a közraktári vasut bejártával szemben

levő saját házamba helyeztem át.

Műhelyem berendezve nem kiméltem semmi költséget, hogy a nagyérdemü közönség igényeit minden tekintetben kielégiteni tudjam, s hiszem is, hogy a tisztességes munkával és mérsékelt árral a belém helyezett bizalmat meg fogom érdemelni.

Magamat a n. é. közönség kegyébe és jóindulatába ajánlva vagyok, mindenkor

kész szolgájok

KADAR GYULA,
okl. gépész.

56 3—3

Ajánlom az elismert jóságu szikrafogó készülékemet.

Mindennemü görbe rázó-tengely készitését elvállalom.

WEINSTOCK, SPITZ, GRÜNBERGER

első nagyváradi szoba-, czég-, czimfestő- és mázoló-társaság

NAGYVÁRAD, Fő-utcza, a Széchényi-szálloda épületben.

A mai kor igényeinek megfelelő

festészeti műterem.

Szoba-, czég-, czimfestő- és mázolási munkák

elvállaltatnak.

Templomok, termek, kávéházak és magánlakok festésénél művészies kivitelü márvány-utánzatokat és aranyozásokat állitunk elő.

Különlegességek üveg-czégtáblákban és czimfestésekben.

Különféle feliratok és festmények fal, vászon, fa- és bádoglemezekre.

Czimerek festése, zászlók és szalagfeliratok, e szakhoz tartozó összes diszitési munkálatok.

Tapeta- és papir-maché raktár.

Kész olajban festett czimerek kaphatók és kölcsön adatnak.

Minták és vázlatok kivánatra dijmentesen.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

A legolcsóbb és legjobb

festék-áru

nagykereskedés.

Az anyag tartósságáért kezességet vállalunk.

Száraz és saját készitményü tisztán kezelt, olajban tört **festékek,** kitünő minőségü

szobapadló-fénymázak, angol lakkok,

kenczék (firniss).

Legjobb fajta ecsetek, aranyozó kellékek,

házi kezeléshez szükséges anyagok,

kellő utasitással, szinvegyitések tetszés szerint.

Tisztelettel

Weinstock, Spitz, Grünberger.

IRÓNOK! Faber-, Hardtmuth- és Szent László-nyomda. IRÓNOK!

EGYHÁZAI NYOMTATVÁNYOK.

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Telefon összeköttetés. **Nagyvárad, Apácza-utcza 3. sz.** Telefon összeköttetés.

A nagyérdemü közönség, szives tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendeztünk be, ahol ***bármily mennyiségben*** mindennemü

IRODASZEREK

beszerezhetők.

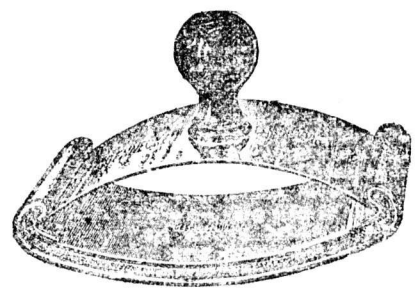
Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélboritékokat, koczkás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, csipkézett szines papirokat, rajzpapirokat iskolák* és (Wathman-féle) *mérnökök részére fényezett* (pausa) *vásznat.* Csinos *névjegyek nagy választékban, báli meghivók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések,* továbbá iskolák részére *irkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képek* stb stb.

Kitünő minőségü

Alluminium-, aczél- és bronz-tollakat.

Tollszárakat.

Itatóspapirt és porzót.

Irónt.

Tentát és tentatartót.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhivni a nagyérdemü közönség figyelmét kitünően fölszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA,

ahol mindennemű nyomtatványok: u. m. **hirlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek,** továbbá **takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői** és **kereskedői** nyomtatványok **olcsón** és **pontosan** elkészittetnek. Szines kivitelben **üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.**

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel (vidékre is bérmentve) szolgálunk.

Levélpapiros dobozokban 30 krtól frt 50 krig.

IRÓNOK! Cheneal- és Anreiter-festék. — Ecsetek és vonalzók. IRÓNOK!

Magyar Osztály-Sorsjáték.

35007 pénznyeremény 7932000 korona összértékben.

A legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben **Egy Millió korona.**

II. Osztály.

Huzás 1896. márczius 11—14-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	100000	=	100000
1	»	60000	=	60000
1	»	40000	=	40000
1	»	30000	=	30000
1	»	20000	=	20000
1	»	15000	=	15000
1	»	10000	=	10000
2	»	8000	=	16000
8	»	4000	=	32000
10	»	2000	=	20000
13	»	1000	=	13000
100	»	400	=	40000
860	»	200	=	172000
9000	»	120	=	1080000
10000	nyeremények összesen			1848000

II. osztályu vételsorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20
40.—	20.—	4.—	2.— frt.

II. és III-ik osztályu teljes sorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20
60.—	30.—	6.—	3.— frt.

Ezen eredeti árakon kívül II. osztályu sorsjegyek megrendelésénél ajánlott levél portója és nyereményjegyzék dija fejében 25 krajczár, teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig ajánlási dij és 2 nyeremény-jegyzékért 40 krajczár küldendő be.

III. Osztály.

Huzás 1896. május 12—28-ig.

Nyeremény		korona		korona
1 jutalomdij		660000	=	600000
Ezen 57 nyeremény közül az utoljára kihuzott kapja a 660,000 korona jutalomdijat.	1 á	400000	=	400000
	1 »	300000	=	300000
	1 »	200000	=	200000
	1 »	100000	=	100000
	2 »	40000	=	80000
	2 »	20000	=	40000
	5 »	10000	=	50000
	10 »	8000	=	80000
	34 »	6000	=	204000
100	»	2000	=	200000
200	»	1000	=	200000
2650	»	200	=	530000
22000	»	150	=	3300000
25007	nyerem. és 1 jutalom.		=	6284000

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel

HEINTZE KÁROLY,

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgönyczim: LOTTOHEINTZE BUDAPEST.

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.